

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska institutionen

Kurskod: FEKH69

Kursens titel: Examensarbete i redovisning på kandidatnivå

Termin: HT21

Redovisningsförändringar i internationella kriser

IFRS under Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin.

Författare: Abel Debesay, Abdullah Haydar Kailan & Chiaj Taleb Rasol

Handledare: Kristina Artsberg

Sammanfattning

Examensarbetets titel: Redovisningsförändringar i internationella kriser

Seminariedatum: 14 januari 2022

Ämne/kurs: FEKH69, Examensarbete kandidatnivå i redovisning, 15 högskolepoäng

Författare: Abel Debesay, Abdullah Haydar Kailan & Chiaj Taleb Rasol

Handledare: Kristina Artsberg

Fem nyckelord: IFRS, Covid-19 pandemi, Finanskrisen 2008, Redovisningsförändringar & Institutionella teorin

Forskningsfrågor:

- Har redovisningsförändringar skett i IFRS:s konceptuella ramverk under finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin?
- Har kriserna varit grunden till eventuella redovisningsförändringar?
- Har tillvägagångssättet av hanteringen i respektive kriser skiljt sig från varandra? (likheter/skillnader)

Syfte: Syftet med studien är att bidra med kunskap och förståelse för vilka redovisningsförändringar som tillkommit i IFRS under Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin.

Metod: Metodansatsen som studien utgått ifrån är en kvalitativ ansats där det utförs en multipel fallstudie. För att samla in data som ska svara på studiens syfte samlades material från förstahandskällor i form av rapporter och artiklar. Dessa källor hämtades från IASB samt Riksrevisionen hemsidor.

Teoretiska perspektiv: Studiens teoretiska ramverk har utgått från tidigare forskning som berör redovisningsförändringar, redovisningen under respektive kriser. Det följs även av institutionella teori som syftar till att förklara hur och varför förändringar uppstår i samband till kriser.

Resultat: Covid -19 pandemin medförde förändringar i hur IFRS standarden ska tillämpas inom redovisningen med hänsyn till den nya omgivningen. Jämförelsevis medförde Finanskrisen 2008 förändringar inom IFRS standarden då informationen var bristfällig.

Slutsats: Redovisningen hanterades på olika sätt under Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin. Under finanskrisen var strukturen mer diffus inom redovisningen och innebar att förändringarna som uppkom var korrigeringar som var tills vidare. Under Covid-19 pandemin var förändringarna inom redovisningen mer anpassad till dess miljö.

Abstract

Title: Redovisningsförändringar i internationella kriser

Seminar date: 14 January 2022

Course: FEKH69, Business administration degree project, undergraduate level, 15 ECTS

Authors: Abel Debesay, Abdullah Haydar Kailan & Chiaj Taleb Rasol

Advisor: Kristina Artsberg

Key words: IFRS, Covid-19 Pandemic, Financial Crisis 2008, Accounting Changes & Institutional Theory

Research question:

- Have there been any accounting changes in IFRS's conceptual framework during the financial crisis of 2008 and the Covid 19 pandemic?
- Have the crises been the basis for any accounting changes?
- Has the approach to dealing with the respective crises differed from each other? (similarities/ differences)

Purpose: The purpose of the study is to contribute knowledge and understanding of the accounting changes that have occurred in IFRS during the financial crisis in 2008 and the Covid 19 pandemic.

Methodology: The method approach that the study has been based on is a qualitative approach where a multiple case study is performed. In order to collect data that will answer the purpose of the study, material was collected from first-hand sources in the form of reports and articles. These sources were taken from the IASB and Riksrevisionens websites.

Theoretical perspectives: The study's theoretical framework has been based on previous research concerning accounting changes, accounting during the Financial Crisis 2008 and the accounting during the Covid-19 pandemic. It is also followed by institutional theory that aims to explain how and why changes occur in relation to crises.

Result: The Covid -19 pandemic led to changes in how the IFRS standard is to be applied in accounting with regard to the new environment. In comparison, the financial crisis in 2008 led to changes in the IFRS standard as the information was deficient.

Conclusions: The accounting was handled in different ways during the Financial Crisis 2008 and the Covid-19 pandemic. During the financial crisis, the structure was more diffuse in accounting and meant that the changes that arose were corrections that were until further notice. During the Covid-19 pandemic, the changes in accounting were more adapted to the environment.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 BAKGRUND	1
1.1.2 <i>Finanskrisen 2008</i>	1
1.1.3 <i>Covid 19-pandemin</i>	2
1.2 PROBLEMATISERING	3
1.3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	5
1.4 DISPOSITION	6
2. METOD	7
2.1 FORSKNINGSDSIGN	7
2.2 VAL AV TEORI	7
2.3 LITTERATURSÖKNING	8
2.4 ANALYSMODELL	8
2.5 DATAINSAMLINGSMETOD	9
2.6 RELIABILITET	12
2.7 VALIDITET	12
2.8 REFLEKTIONER KRING METODEN	13
3. TIDIGARE FORSKNING & TEORI	15
3.1 TIDIGARE FORSKNING	15
3.1.1 <i>Redovisningsförändringar</i>	15
3.1.2 <i>Redovisning under finanskrisen 2008</i>	19
3.1.3 <i>Redovisning under Covid-19 pandemin</i>	22
3.1.4 <i>Sammanställning av den tidigare forskningen</i>	26
3.2 INSTITUTIONELLA TEORIN	28
4. EMPIRISKT MATERIAL	32
4.1 IFRS FÖRÄNDRINGAR UNDER FINANSKRISEN 2008	32
4.1.1 <i>IFRS 7: Finansiella instrument - Upplysningar</i>	32
4.1.2 <i>IFRS 9: Finansiella instrument - Förväntade kreditförluster</i>	33
4.1.3 <i>IFRS 10: Koncernredovisning</i>	34
4.1.4 <i>IFRS 11: Samarbetsarrangemang</i>	34
4.1.5 <i>IFRS 12: Upplysningar om andelar i andra företag</i>	35
4.1.6 <i>IFRS 13: Värdering till verkligt värde</i>	35
4.2 IFRS COVID-19	36
4.2.1 <i>IFRS 9 Finansiella Instrument</i>	37
4.2.2 <i>IFRS 16 Leasingavtal</i>	38
4.2.3 <i>Redovisningsförändringar IFRS</i>	39
5. ANALYS/TOLKNING	40
5.1 UPPKOMSTEN AV REDOVISNINGSFÖRÄNDRINGAR INOM IFRS I KRISER	40
5.2 ORSAKER TILL REDOVISNINGSFÖRÄNDRINGAR INOM IFRS	42
6. SLUTSATS & DISKUSSION	48
6.1 SLUTSATS	48
6.2 DISKUSSION	50
7. SAMMANFATTNING & FÖRSLAG PÅ VIDARE STUDIER	52
7.1 SAMMANFATTNING	52

7.2 FÖRSLAG TILL VIDARE STUDIER.....	53
KÄLLFÖRTECKNING	54

1. Inledning

I det inledande kapitlet för studien presenteras bakgrunden till IFRS, Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin som följs av problematiseringen. Kapitlet avslutas med studiens syfte, frågeställningar och disposition.

1.1 Bakgrund

I en mer globaliserad värld påverkas vi ständigt av ekonomiska förändringar. Under en längre period har redovisningsutvecklingen skett på en nationell nivå och orsakat problem inom det ekonomiska informationsutbytet mellan länder. Behovet av att utbyta finansiell information från företag och länder ökade. Det var på grund av detta en harmonisering av redovisningen krävdes, därav började en förändring ske. År 2002 beslutade EU:s organ att samtliga börsnoterade företag skulle från och med år 2005 tillämpa IFRS i företagens koncernredovisning (Marton, 2020, s. 16). Sedan år 2005 har omvärlden påverkats av två internationella kriser, finanskrisen (år 2008) och Covid 19 pandemin (år 2019-nu). Förutom den ständiga förändringen i omvärlden kan det vara intressant för samtliga med intresse för IFRS och berörda parter att ta reda på hur internationella kriser har en påverkan på den principbaserade regelverket (IFRS) inom redovisningen.

1.1.2 Finanskrisen 2008

Finanskrisen som inträffade år 2008 med utgångspunkt i USA, kom sedermera att drabba världsekonomin lika hårt. Den ekonomiska kraschen består av diverse beståndsdelar som anses vara de bakomliggande faktorer till den historiska händelsen. Den inledande perioden benämns som *The global saving glut*, finanskrisens uppkomst, där diverse ledande nationer inom sektorn för petroleum valde att binda upp en del av sina ekonomiska resurser i USA:s obligationer. Syftet var att ta del av avkastningen från dessa obligationer, där de kombinerade låg- samt högriskfonder (Carlsson, 2009, s.15).

Credit boom är nästa sekvens inom finanskrisen, en period som tillät segmentet i samhället som besitter en lägre kreditvärdighet i USA att binda upp sig på lån med hjälp av den låga räntan som hade utfärdats. Detta berörde i synnerhet bostadsmarknaden och bidrog till en betydligt högre efterfrågan inom bostadsmarknaden. Detta genererade så småningom i en mättad marknad, där bostadspriserna började att sjunka. I samband med detta försvårades

amorteringarna för det amerikanska folket, vilket resulterade i uteblivna inbetalningar för bankerna. Följden av de uteblivna betalningarna blev att den franska banken, BNP Paribas, stängde ner tre av sina investeringsfonder under en tillfällig period. Problemet blev mer påtagligt när de större investmentbolagen i USA beviljades lån från den amerikanska riksbanken Federal Reserve, för att undvika risken för konkurs (Carlsson, 2009, s.16).

Finanskrisen kom även att påverka Sveriges ekonomi, dock inte i samma utsträckning som i USA. I samband med investmentbolagens osäkra framtid i USA, begärde den svenska Riksbanken att transaktioner mellan clearingorganisationer, banker och Riksgälden, skulle gå via deras betalningssystem. Dessutom möjliggjordes lån från Riksbankens sida till övriga banker, där bankerna fick lån beviljade med enbart säkerställda obligationer (Carlsson, 2009, s. 24).

Tillvägagångssättet för redovisning av finansiella instrument blev mer aktuellt i samband med finanskrisen år 2008 pga. bristfällig information gällande redovisningen. Konsekvenser av finanskrisen blev att IASB hamnade i fokus, då organisationen ansågs vara ansvarig för åtgärdande insatser inom redovisningen, med syfte att förebygga kommande finansiella kriser. Till följd av finanskrisen genomfördes det förändringar av IASB, som berör finansiella instrument inom redovisningen. Syftet med dessa förändringar var att skapa ett förtydligande för samtliga företag som använder sig av IFRS. IASB:s revidering av regelverken berörde i synnerhet IFRS 7, IFRS 9, IFRS 10, IFRS 12 & IFRS 13 (Marton, 2018, s. 115).

1.1.3 Covid 19-pandemin

Covid-19 viruset som utbröt i staden Wuhan, Kina, klassificerades som en pandemi den 11 mars 2020. Detta är ett virus som än idag präglar samhället och medför väldigt stora komplikationer för både människan och samhället (Folkhälsomyndigheten, 2020).

Under 2020 var många företag i behov av att minska antalet anställda eftersom arbetsmarknaden hade påverkats av den försämrade ekonomiska situationen till följd av pandemin, dess råd och restriktioner som hade medförts (Ekonomifakta, 2020).

I ett pressmeddelande berättade Magdalena Andersson (Regeringen, 2020) hur Sveriges BNP under 2020 påverkats negativt med 0,3 procentenheter. Det finns även en oro att pandemin blir långvarig och kan ge flera negativa ekonomiska effekter. Vidare kunde en bedömning göras att en del företag drabbades hårdare än andra verksamheter. Med anledning av

pandemin, krävs det åtgärder för att se till att rädda företag och minska riskerna för en ökad arbetslöshet.

Regeringen beslutade i mars 2020 att införa omställningsstöd för företag som har förlorat omsättning till följd av Covid-19 pandemin. Syftet med stödet var att stötta företag som hade en minskad inkomst, då det inte har varit möjligt att utföra sitt arbete på grund av den försämrade ekonomiska utvecklingen samt de råd och restriktioner som utfärdades av regeringen (Finansdepartementet, 2020). Regeringen delade ut 2 miljarder kronor i omställningsstöd 2020 till de drabbade företagen (SCB, 2020). Detta beslut var någonting som många regeringar från flera länder beslutade att göra för att hjälpa företag och privatpersoner då ekonomin hade påverkats negativt till följd av pandemin (OECD, 2021).

Det ekonomiska stödet som staten bidrog med innebar att företag fick en ny källa för intäkter, det som tidigare bestod av konsumtion består nu av omställningsstöd från regeringen. Detta innebar i sin tur att detta ska redovisas vilket medförde en stor förändring för revisionsvärlden. Tidigare fanns en tydlig plan på hur redovisningen ska genomföras, denna plan var tvungen att förändras för att kunna anpassas till den nya situationen vilket i sin tur medförde många frågetecken och hur den nya redovisningsplanen skulle utföras blev oklart. Då många inte varit med om att redovisa under en kris bidrog större revisionsföretag med dokument och tankar till hur det skulle gå till att redovisa när hänsyn skulle tas till pandemin. Bortsett från omställningsstöd som stater bidrog med tillfördes även lättnader på skulder för att hjälpa banker och företag (Deloitte 2020).

Både finanskrisen år 2008 samt Covid-19 pandemin har haft en enorm påverkan ur ett ekonomiskt perspektiv. Med tanke på konsekvenser av dessa internationella kriser, har situationerna krävt nya reformer inom den ekonomiska sektorn för att diverse företag ska fortsatt kunna vara verksamma.

1.2 Problematisering

Utgångspunkten av IFRS konceptuella ramverk för finansiella rapporter är att den besitter en kvalitativ egenskap genom att vara jämförbar, för att redovisningen i sin tur ska vara användbar. Jämförelsen av IFRS sker över tid och de konsekventa principerna som tillämpas sker i olika perioder. Innebörden av detta blir att redovisningen och ramverket blir relevant

när den följs under en tidsserie (Marton, 2020, s. 256). Det kan dock vara problematiskt att följa redovisningen över tid, då förändringar i uppskattningar och bedömningar sker genom fel i tidigare perioder (Marton, 2020, s.257). Fel i tidigare perioder kan omfattas av kriser som påverkar ekonomin, i detta sammanhang drabbar det regleringen av IFRS ramverk. En kris definieras som en ” exceptionell nedgång i den ekonomiska aktiviteten” (Jonung, 2019, s. 4). En faktor som kan leda till stora förändringar inom redovisningen är just en kraftig nedgång av ekonomin och leder till att redovisningen blir i fokus och trycket på redovisningens normsättare, såsom IFRS, ökar (Marton, 2018). Förändringar av redovisningen kan omfattas av förändring inom redovisningsprinciper, bedömningar eller förändringar för enheter (Investopedia 2021).

Både Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin har satt avtryck på den globala ekonomin och på redovisningen (se avsnitt 1.1 Bakgrund). Utgångspunkten i studien är att redovisning på den internationella nivå som omfattas av IFRS, har påverkats av respektive kriser. Att undersöka detta är i hög relevans då Covid 19-pandemin är en internationell kris som än idag sätter avtryck på redovisningen och ekonomin. Vidare är sambandet mellan kriserna även intressant att undersöka i förhållande till IFRS. Finanskrisen 2008 klassificeras som en tydlig ekonomisk kris medan de ekonomiska konsekvenserna av Covid-19 pandemin än idag är oklara, trots dess påverkan på den globala ekonomin (Lund Universitet 2020). Trots krisernas olikheter är det viktigt att få kunskap över hur IFRS standarden förhåller sig till internationella kriser. Utöver detta har det införts nya regler av IASB under Covid-19 pandemin under en kortare period (Marténg 2020). Med anledningen till den uppmärksamhet som IFRS fick under och efter Finanskrisen 2008, blir det även relevant att undersöka IFRS standardens förhållningssätt gentemot Covid 19-pandemin då båda händelser är internationella kriser som har haft en påverkan på redovisningen. IFRS är ett principbaserat regelverk som lämnar ett visst tolkningsutrymme inom redovisningen, och dess påverkan kan ha ett annat utfall för redovisningen i jämförelse med regelbaserad regelverk. Detta innebär att redovisningsförändringar i ett principbaserat ramverk kan uppstå i större utsträckning under kriser. Konsekvenser av detta kan medföra till att harmoniseringen av den internationella redovisningsstandarder (IFRS) kan påverkas av att ekonomin är i obalans. Efter den obligatoriska tillämpningen av IFRS för noterade företag i hela EU år 2005, har världen omskakats av två kriser: Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin. Att undersöka IFRS standarden i förhållande till respektive kriser, ger större underlag att förstå hur IFRS kan påverkas av kriser samt vilka faktorer som utlöser redovisningsförändringarna inom

IFRS ramverk. Med anledning till att Finanskrisen 2008 uppstod för 13 år sedan, finns det tidigare forskning som har uppmärksammat händelsen. Olsen & Weirich (2010) framlägger en studie huruvida USA skulle fortsätta att använda sig av IFRS standarden trots att den inte kunde förhindra Finanskrisen 2008 i flera länder. I förhållande till respektive kriser har den tidigare forskningen omfattats av hur redovisningsförändringar inom IFRS påverkar företag och nationer (Hartmann, Marton & Anderson Sols 2020), (Shimamoto & Takeda 2020). Genom att utesluta hur IFRS påverkar ett specifikt land, bransch eller företag, utgår denna studie från att undersöka huruvida IFRS ramverket kan påverkas av kriser. Sambandet mellan IFRS och fenomenet kriser har lämnat utrymme för forskning inom området. Anledningen till detta är att det finns lite tidigare forskning som berör specifikt sambandet mellan IFRS och kriser. Genom att ta ställning till två kriser, som är olika till sin grund, skapar det en större förståelse huruvida det uppstår redovisningsförändringar i IFRS konceptuella ramverk. Detta gäller även sambandet med redovisningsförändringar som sker med anledning av kriser. IFRS konceptuella ramverk blir viktigt att förstå i förhållandet till internationella kriser då ramverket är ett internationellt ramverk som flera länder använder sig av. Det finns brist på kunskap över hur redovisningsförändringar inom IFRS uppstår i förhållande till internationella kriser, kunskapen inom området omfattar snarare hur företag och nationer påverkas av IFRS standarden efter kriserna. Därmed finns det lite forskning över förhållandet mellan IFRS och kriser. Genom att ta ställning till både Covid-19 pandemin och Finanskrisen 2008 kan kontexten förtydligas mellan IFRS och kriser.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med följande studie är att bidra med kunskap och förståelse för vilka redovisningsförändringar som har tillkommit IFRS i samband med kriserna; Finanskrisen år 2008 och Covid 19-pandemin. Studiens frågeställningar är utformade i tre delar:

- Har redovisningsförändringar skett i IFRS:s konceptuella ramverk under finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin?
- Har kriserna varit grunden till eventuella redovisningsförändringar?
- Har tillvägagångssättet av hanteringen i respektive kriser skiljt sig från varandra? (likheter/skillnader)

Forskningsfrågorna bidrar till en större förståelse och kunskap över vilka redovisningsförändringar som har uppstått inom IFRS under de två internationella kriserna. Genom att undersöka huruvida redovisningsförändringar inom IFRS påverkas av kriserna, skapas en större förståelse och kunskap över hur IFRS förhåller sig till kriser. Detta kan i sin tur forma ett tydligare ramverk över de bakomliggande faktorerna för specifika redovisningsförändringar i förhållande till internationella kriser.

1.4 Disposition

I det inledande kapitlet av uppsatsen introduceras studiens bakgrund, frågeställning och problematisering. Detta följs upp av studiens metodansats som även framställer reflektion över studiens metodologiska angreppssätt. Det tredje kapitlet innefattas av tidigare forskning och teori som utgör studiens grund. Nästföljande avsnitt (kapitel 4) i studien innehåller insamlingen av data i form av rapporter och artiklar. Detta framställs senare i följande kapitel i form av analysering av det inhämtade materialet. Det sjätte avsnittet i studien består av slutsats och diskussion. Avslutningsvis sammanfattas studien samt förslag till vidare forskning i det sjunde kapitlet.

2. Metod

I följande avsnitt kommer studiens metodansats introduceras. Metodens tillvägagångssätt presenteras och möjliggör att studiens frågeställningar kan besvaras och fullborda syftet.

2.1 Forskningsdesign

I denna studie har en kvalitativ forskningsstrategi valts att användas genom att tillämpa en komparativ design. Den komparativa designen kan även benämnas som en multipel fallstudie. Detta eftersom studien utgår från att jämföra två specifika fall där kontexten i respektive fall är det som ska eftersträvas när resultatet ska framställas. Den komparativa designen bidrar med att skapa större förståelse för två olika fall när sociala företeelser berörs (Bell & Bryman, 2017, s. 90–92). De fall som ska undersökas och ställas mot varandra i denna studie är finanskrisen år 2008 och Covid 19 pandemin, där det tas hänsyn till förändringar som har skett inom IFRS till följd av dessa perioder. Vidare undersöker denna studie huruvida det sker olika typer av förändringar inom det finansiella regelverket under två olika kriser.

2.2 Val av teori

Begreppet teori definieras som en samling nyanserade tankar som gemensamt skapar en teoretisk ram. Denna teoretiska ram är ämnad att redogöra för olika inträffade fenomen. Termen teori är uppdelad i två beståndsdelar: substantiell- och formell teori. Substantiell teori berör ett specifikt område eller situation, dvs. på den empiriska fronten. Formell teori tillämpas i mer abstrakta sammanhang, med fokus på att konkretisera den abstrakta tanken. Detta förekommer i deduktiva sammanhang. Den substantiella teorin baseras på det som relateras till den forskningsfråga som har framtagits (Bell & Bryman, 2017, s. 544–545). Utöver den substantiella teorin har även formell teori (institutionell teorin) använts i studien för att angripa studiens abstrakta sammanhang (kriserna). Därmed tillkommer möjligheten för framställning av en formell teori som kan ge mer underlag för analyseringen av studiens material.

När val av teori har diskuterats har vi främst utgått från den substantiella teorin för att få en djupare förståelse av ämnet. För att kunna göra detta har tidigare forskning inom ämnet använts. Den tidigare forskningen har sammanställts i följande: redovisningsförändringar,

redovisning under finanskrisen 2008 och redovisning under Covid-19 pandemin.

Framställningen av den tidigare forskningen har varit i form av att framlägga forskningens problematisering, metod, teoretiska utgångspunkt och resultat.

Genom att använda den substantiella teorin för att positionera vår studie till den tidigare forskningen, används den formella teorin för att kunna ge perspektiv på krisen. Detta ger möjligheten att kunna dra en slutsats mellan redovisning (IFRS) under kriserna. Den formella teorin i studien är institutionell teori och är inom ramen av deskriptiv teori som syftar till att förklara varför vi har fått de lösningar vi har i policy och praxis (Artsberg, 2005, s.18).

2.3 Litteratursökning

När vi skulle söka efter litteratur för att beröra det ämnet vi ville genomfördes det en sökning på databaser som Business Source Complete (EBSCO) samt Google Scholar för att få fram tidigare forskning inom ämnet. Detta gjordes främst genom sökningar via databaser där nyckelord som “accounting crisis”, “accounting covid-19”, “accounting change” samt “accounting financial crisis” för att få fram de vetenskapliga artiklar som berör ämnet vi ville fördjupa oss i. Vidare vid sökningen lades det vikt i att de vetenskapliga artiklarna var granskade, dvs “peer reviewed”. Bortsett från de vetenskapliga artiklarna kommer även offentliga dokument att användas samt kurslitteratur som är relevant för studien. När det gäller de standarder och lagrum som kommer redovisas i uppsatsens kommer vi använda oss av IFRS-volymen 2021 samt IFRS egna hemsida vid namnet “www.ifrs.org”.

2.4 Analysmodell

När det empiriska materialet ska analyseras kommer vi utgå från en kvalitativ textanalys. Metodansatsen är lämplig att använda sig utav när texter och skriftliga dokument undersöks. Därmed har vi avgränsat vår textanalys till endast skriftliga texter.

En skriftlig text besitter egenskaperna att den är producerad, sammanställd eller författad av en eller flera personer. Med anledning till studiens material är det samhällliga texter som knyts an till textens form. De samhällliga texterna produceras av enskilda personer eller organisationer inom olika offentliga kategorier (Fejes & Thornberg, 2019, s. 198).

Vid tillämpningen av denna modell är det viktigt att inriktningen sker inom en av tre dimensioner som Fejes & Thornberg (2019) framlägger. I den första dimensionen används texter som dokument för att ge upphov till kunskap om de aktörerna som har producerat

texterna samt vad författarna uttrycker och vilka föreställningar de besitter. Tredje dimensionen syftar till att tolka vilken innebörd texten får i ett särskilt sammanhang som är utanför textens ramar, där fokus är i textens omgivning. Den andra dimensionen är mest relevant för vår studie och syftar på att intresset ligger vid att analysera textens innehåll och form. Innehållet av materialet utgör en stor del för studiens analysdel. Det finns väldigt mycket information om IFRS som kan vara irrelevant för studiens forskningsfrågor. Det har därmed varit viktigt att fokusera på materialets innehåll ska vara relevant till vår studie. Innehållet av materialet måste innefatta IFRS i förhållande till respektive kriser. Förutom den andra dimension används även en problematiserande dimension. En problematiserande dimension innebär att analysen av texten görs i någon form av teoretisk ansats (Fejes & Thornberg, 2019, s.202). Detta gör att analysdelen i studien kommer även innefattas av att analysfrågorna är teoretiskt drivna. Den bidragande faktorn till att inkludera en problematiserad dimension är att den skapar en djupare förståelse för studiens analys. Vidare framställer Fejes & Thornberg (2019) att när en kvalitativ textanalys genomförs är forskningsfrågorna ett redskap som kan användas för att analysera materialet, för detta krävs det däremot att frågorna är välformulerade för att få ut så mycket som möjligt.

När vi har analyserat materialet har vi utgått från att genomföra en detaljerad analys. Detta innebär att läsa igenom det empiriska materialet som har samlats in för att sedan kategorisera materialet till respektive kris och vad som söks i frågan. När detta har framförts kommer nästa steg vara att med hjälp av teorier och tidigare forskningen kunna analysera det ytterligare för att förstå anledningen till varför det har blivit på detta sätt. Detta kommer ge en tydligare bild av problemet samt vad som har orsakat att detta problem förekommit.

2.5 Datainsamlingsmetod

Insamlingen av data har i studien utgått från trovärdiga källor som berör redovisning- och redovisningsförändringar inom IFRS under respektive kriser. För att åstadkomma detta samlades material från *IASB:s* officiella hemsida *IFRS.org* samt *Riksrevisionen*.

Informationen som har framförts från Riksrevisionen framlägger oroväckande indikationer om finanskrisen 2008. De dokument som anses tillföra nödvändig information för studien belyser standarder och dess påverkan av respektive kris. Det är däremot viktigt att betona dokument från organisationer är sammansatta, framförallt inom företagsekonomi, då urvalet av dokument är åtskilligt (Bell & Bryman, 2017, s. 522). För att kunna urskilja mängden av

källor som finns tillgängliga på internet har vi använt oss utav specifika sökord som berör studiens forskningsfrågor. Detta främst för att dokumenten från organisationerna ska vara relevanta till studien. Offentliga dokument från organisationen behöver därmed inte vara en beskrivning över hur olika aktörer inom organisationen upplever de händelser som de har varit med om (Bell & Bryman, 2017, s. 522). Under processen av datainsamlingen har vi även varit noggranna med trovärdigheten av informationen. Detta är främst för att undvika felaktig datainsamling som kan minska studiens tillförlitlighet. Informationen är därmed hämtad från organisationernas officiella hemsida.

För att samla in data kring Covid-19 pandemin har dokument samlats in från IASB:s egna hemsida IFRS.org i form av rapporter samt artiklar. Dessa artiklar och rapporter medger information gällande de redovisningsförändringar som har förekommit till följd av Covid-19 pandemin. Första dokumentet är en rapport som förklarar hur redovisningen har påverkats av Covid-19 pandemin och ger en förklaring till hur det ska gå till när standarder ska användas och vad innebörden är. Andra dokumentet som har samlats in är en rapport berör IFRS 9 Finansiella instrument där det förekommer förklaring till hur standarden ska användas till följd av de ekonomiska konsekvenserna som Covid-19 pandemin. Vidare har IFRS 9 kompletterats med ännu ett dokument som är en rapport från IFRS.org. Denna rapport ger tydligare bild av hur standarder ska användas när de ekonomiska resultaten påverkas av ekonomiska kriser. Vidare har en rapport samlats in som berör IFRS 16 Leasingavtal vilket informerar kring de förändringar som skett i standarden då det behövdes en uppdatering kring oklarheterna hur leasingavtal ska redovisas till följd av Covid-19 pandemin. Leasingavtal har även kompletterats med en artikel från IFRS.org där denna ger förklaring i kortare drag vad som kommer förändras inom IFRS 16. Slutligen har en rapport samlats in som förklarar den årliga rapporteringen av 2020 inom IFRS vilket berör de redovisningsförändringar som har skett till följd av Covid-19 pandemin. Studien bygger på sex dokument som berör Covid-19 pandemin där dessa har samlats in från IASB:s egna hemsida IFRS.org. IFRS.org är IASB officiella hemsida och när vi letade efter data till det problemområde vi skulle undersöka var det viktigt att hämta data från en källa som ligger som nära problemet. Detta innebar att sökningar gjordes på IFRS.org och där sökord som "Covid-19" användes för att samla in relevant data till det problem vi ville undersöka.

Dokument som har samlats in för att finna relevant gällande Finanskrisen 2008 har inhämtats från IFRS.org hemsida. Dessa dokument har bestått av rapporter samt artiklar från IFRS.org.

Flertalet standarder inom IFRS kan sammankopplas till Finanskrisen 2008, därav består de sex inledande artiklarna av definitioner om dessa principbaserade standarder. IFRS 7: Finansiella instrument- Upplysningar, IFRS 9: Finansiella instrument- Förväntade kreditförluster, IFRS 10: Koncernredovisning, IFRS 11: Samarbetsarrangemang, IFRS 12: Upplysningar om andelar i andra företag och IFRS 13: Värdering till verkligt värde. Samtliga är inhämtade från IASB:s officiella hemsida och förklarar hur dessa standarder bör tillämpas i redovisningen. Innefattandet av dessa artiklar som är inhämtade från IFRS.org belyser vilka förändringar som har tillämpats inom respektive standard.

En rapport som har inhämtats från IASB:s officiella hemsida, IFRS.org, berör Finanskrisen 2008 och ifrågasätter huruvida den internationella ekonomin är redo för potentiella framtida kriser. Rapporten lyfter även fram att redovisningen under Finanskrisen 2008 ansågs som ofullständig, därav tillkom de ekonomiska konsekvenserna som resulterade i den finansiella krisen. Vidare har även en rapport som är inhämtad från Riksrevisionen kommit till användning. Rapporten belyser varningstecken som förbisågs om finanskrisen 2008. Riksrevisionens rapport uppmärksammar även hur ekonomer i Sverige missade att en finanskris låg nära i tid.

Dokumenterna som har samlats in från IASB:s hemsida är rapporter och artiklar som framlägger information kring Covid-19 pandemin samt Finanskrisen 2008. IASB är förkortningen för International Accounting Standards Board som är den internationella organisationen som är ledande inom den internationella redovisningen. IASB är en primärkälla, då organisationen hanterar beslutsfattandet gällande arbetsmetoder som berör och implementerats inom IFRS. Samtliga förändringar som tillämpas, både tillfälliga och långsiktiga, kommuniceras ut via deras plattform. Dokumenterna som är inhämtade från IASB:s officiella hemsida, är relevanta för denna studie, då syftet med detta forskningsarbete är att utreda ifall förändringar inom IFRS har förekommit under respektive kriser. Användningen av primärkällor inom studien är väsentlig eftersom informationen som samlas måste vara från den aktör som hanterar det berörda området.

Rapporten som är inhämtad från Riksrevisionen är även användbar för studien, då även denna källa är en primärkälla som berör finanskrisen 2008. Riksrevisionen är en myndighet under Riksdagen, vars huvudsyfte är att undersöka hur statliga medel nyttjas samt redogör för eventuella brister med de finansiella medel (Riksrevisionen, 2020). Användningen av denna rapport är betydande för studien, då det belyser krisens bakomliggande orsaker i sin helhet.

Dessutom framgår information om kortsiktiga åtgärder för att minimera den finansiella krisens påverkan på den svenska ekonomin.

2.6 Reliabilitet

Vid forskning inom kvalitativ metod förekommer två olika kriterier inom reliabilitetsbegreppet, dessa är extern- och intern reliabilitet. Den externa reliabiliteten framlägger om det är möjligt ifall en undersökning kan upprepas om andra skulle utföra samma studie. När det kommer till kvalitativa forskningar är replikering av ett arbete svår att utföra då det ständigt sker förändringar i miljöer och sociala fenomen. Därmed försvårar det förändringen av sådana situationer från att hindras. Den interna reliabiliteten menar att i studier där det förekommer fler än en forskare är det viktigt att det formas en gemensam förståelse för hur informationen tolkas och ges ut till samtliga forskare (Bell & Bryman, 2017, s. 379–380).

Under den tid som arbetet har genomförts har det lagts vikt i att uppnå en så hög reliabilitet som möjligt där det samtidigt har funnits en förståelse för hur det kan vara svårt att åstadkomma detta. När det kommer till finanskrisen 2008 tror vi att forskare som utför samma studie som oss skulle få samma resultat. Däremot när det gäller Covid-19 pandemin är det svårare då det är en kris som fortfarande pågår. Det kan förekomma fler förändringar inom det som studeras vilket kan leda till andra resultat än det som redovisas i studien. Det som däremot kan konstateras är om andra forskare utgår från samma tidsperiod kan det generera samma resultat som denna studie har kommit fram till. För att få en rättvis tolkning av materialet är det viktigt att vara objektiv. Detta genom att föra diskussioner och undersöka situationer från samtliga perspektiv och komma fram till eniga svar. Enigheten inom gruppen har lett till att logiska slutsatser har dragits gällande bedömning och tolkning av materialet som studerats under arbetets gång, vilket i sin tur ger arbetet högre reliabilitet.

2.7 Validitet

Validitet syftar på om det finns ett samband mellan de slutsatser som har dragits och den bedömning som har genomförts, det vill säga om informationen som har tagits fram är korrekt. (Bell & Bryman, 2017, s. 68). Likt reliabiliteten förekommer det två olika kriterier inom validitetsbegreppet, dessa beskrivs som extern- och intern validitet. Den externa validiteten tar hänsyn till de sociala miljöerna och situationerna där syftet är att få fram en generalisering av resultatet. Detta medför ett problem då urvalet av den externa validiteten är

begränsat vid forskning som utförs genom fallstudier. Den interna validiteten påpekar att de teorier som tänkts användas stämmer överens med observationer som gjorts. Den interna validiteten anses som en förstärkning för den kvalitativa metoden då det förekommer ytterligare möjligheter för att i större utsträckning kunna finna likheter mellan begreppen som har hittats och de observationer som genomförts (Bell & Bryman, 2017, s. 261).

Inom validiteten har mätningen av det som har forskats i studien gjorts noggrant. Detta har skett främst genom att framställa en tydlig problematisering som kan undersökas. Vidare har ett syfte och frågeställningar formats som är relevanta till det som ska studeras. I analysen har teorierna en viktig roll i jämförandet av kriserna. Detta skapar en relevans för analysen.

2.8 Reflektioner kring metoden

Reflektionen av studiens metodansats består av att den kvalitativa metoden kan granskas ur ett kritiskt perspektiv. Bryman & Bell (2017) framför att en kvalitativ forskning tenderar att bli alltför subjektiv. Med detta menas det att resultat som framförs inom den kvalitativa studien, utgår från forskarnas uppfattningar om vad som egentligen kan anses vara väsentligt och betydelsefullt. Detta resulterar i en osystematisk forskning, då forskarna inledningsvis har ett öppet förhållningssätt och därefter preciseras studiens frågeställningar.

Fortsättningsvis kommer detta leda till att arbetet riskerar att bli svårt att replikera, då den kvalitativa forskningen oftast är byggd på forskarnas kreativa förmåga.

Vidare har vi även reflekterat över metodansatsen som har valts i studien. Det finns brister med att endast använda sig utav dokument i form av rapporter och artiklar. Med tanke på att data har samlats in från endast förstahandskällor innebär det att studien inte kommer framföra generaliserade resultat. Framförandet av resultatet består av forskning inom specifika områden och med anledning av detta blir det svårt att tillämpa detta på andra miljöer (Bell & Bryman 2017, s. 393). Dessa ger inte en helhetsbild över hur IFRS innehåll kan tydas i förhållande till de berörda kriserna. Den praktiska tillämpningen av de redovisningsförändringar som uppstår i standarderna, undersöks inte genom företag som tillämpar IFRS standarden. Utan en inblick i aktörernas verksamhet, riskerar materialet att inte vara tillräckligt omfattande. I denna studie har genomförandet av intervjuer uteslutits. Anledningen till detta är att vi ansåg att det fanns en problematik med att intervjua företag och anställda inom redovisningsbranschen. Eftersom urvalet av fall omfattar Finanskrisen

2008 och Covid 19-pandemin med ett visst tidsintervall mellan båda kriser, ansåg vi att utmaningen i detta sammanhang skulle bli att finna tillräckligt många respondenter för att göra studien trovärdig. Tillvägagångssättet för att finna respondenter med erfarenhet av respektive kriser kräver tid och efterforskning, därav avstod vi från att eftersöka respondenter och genomföra intervjuer.

3. Tidigare forskning & teori

I följande avsnitt kommer den tidigare forskningen presenteras. Dessa har sammanställts i tre underrubriker som är följande:

- 3.1.1 Redovisningsförändringar
- 3.1.2 Redovisning och Finanskrisen 2008
- 3.1.3 Redovisning och Covid -19 pandemin.

Därefter kommer den teoretiska ramen i studien att presenteras i avsnitten: 3.2 Institutionella teorin.

3.1 Tidigare forskning

3.1.1 Redovisningsförändringar

Shortridge & Smith (2009) använder sig utav ett ramverk för att kunna förklara uppkomsten av förändringarna som sker inom redovisningen. Utgångspunkten och problematiseringen i studien är att framställa hur förändringar i behovet av information, kopplat till bristen på relevant redovisningsinformation, ledde till redovisningsavvikelser som drev på en revolutionerade paradigmskifte i redovisningen.

Forskarna benämner förändringarna i redovisningen i form av två paradigmskiften. Det äldre paradigmskiftet även benämnt som den industriella paradigmen, var under den industriella ekonomin och baserades på FASB:s originella konceptuella ramverk. Utgångspunkten var mätningar om anskaffningsvärdet som var regelbaserade, där fokus var på transaktioner och fördelning. Paradigmet reflekterade över regler som tillät estimeringar och bedömningar men som drevs av säkerhet och precision samlat av mätningar om anskaffningsvärdet.

Tillämpningen av den industriella redovisningspraxisen i den nya ekonomin resulterade till flera avvikelser i redovisningen som drev på signifikanta förändringar inom redovisningsbetänkandet. Som resultat av denna utveckling formades ett nytt redovisningsparadigm, informationsparadigmet. Det fundamentala av informationsparadigmet existerar inom informationsekonomin och är baserad på det föreslagna konceptuella ramverk. Paradigmet är principbaserad, betonar det verkliga värdet och fokuserar på ekonomiska händelser.

Förutom skiftet från anskaffningsvärde till verkligt värde, framför forskarna att inte endast detta benämns som paradigmskiftet. Flera komponenter mellan det industriella och informationsparadigmet som t.ex. transaktionsfokus, ekonomiska händelser, verkligt värde, regelbaserad, principbaserad, kostnadsallokering, globalisering m.m. utgör paradigmskiftet (Shortridge & Smith, 2009, s. 12).

Metodikerna i studien av Shortridge & Smith (2009) är teoribaserad och utgår från Kuhns teoretiska ramverk gällande beskrivningen om förändringar. Ramverket används som en mekanism för att kunna förstå hur ekonomiska omgivningar har en påverkan på redovisningen och resulterar till skifte som växer fram inom redovisningen (Shortridge & Smith, 2009, s. 8). För att angripa studiens problematisering om paradigmskiftet använder forskarna Kuhn teoretiska ramverk genom olika komponenter. Utgångspunkten i studien är att redovisningen är i ett paradigmskifte. Därmed framlägger författarna beståndsdelarna av ett paradigmskifte. Shortridge & Smith (2009) presenterar först definitionen av ett paradigmskifte utifrån Kuhns teoretiska ramverk, för att sedan angripa hur radikala förändringar i betänkandet skapar skiftningar i paradigmen. Dessa förändringar presenteras sedan genom Kuhns tre olika diskussioner om hur revolutionära rörelser sker. De tre diskussionerna framläggs som 1) efterforskning för att förklara avvikelser, 2) Utvecklingen av nya iakttagelser, och 3) i respons av kriser (Shortridge & Smith, 2009, s. 13).

Genom definitionen av paradigmet och Kuhns tre olika diskussioner om förändringar, använder författarna detta för att förklara och besvara studiens problematisering om redovisningen i processen av paradigmskiftet.

Resultatet av studien presenteras genom att paradigmskiftet i redovisningen kommer genomgå en serie av identifierbara steg. Första steget är igenkännandet av avvikelserna. Avvikelseerna i redovisningen växte fram med anledning av förändring i den ekonomiska miljön och en brist på förändring i den redan existerande redovisningsparadigmet. Missnöjet som skapades med det dåvarande teoretiska ramverket ledde till utvecklingen för nya idéer till att hantera dessa brister. Genom tiden har ett nytt betänkande formats från dessa idéer. Uppkomsten av dessa idéer är i stor signifikans och reformerar det äldre paradigmet till ett nytt paradigmskifte om betänkande. Med anledning till att det äldre paradigmet var integrerat i flera decennier, framför Shortridge & Smith (2009) att vi är i en period av motstånd för det nya redovisningsbetänkandet. Att kunna acceptera det nya paradigmet kommer ta tid. Förändringar inom redovisningen har adderat dimensionen av mänskliga beteenden som

integrerar med redovisningsparadigmet. Redovisningen måste ha en respons på förändringarna inom den ekonomiska miljön då den varken kan kontrollera de individuella beteendena eller den ekonomiska miljön. Därmed blir dessa paradigmet en anpassning av en ständigt förändrad miljö (Shortridge & Smith, 2009, s. 17).

En vidare studie som berör redovisningsförändringar är Hartmann, Marton & Andersson Sols (2020) forskning gällande IFRS inom den nationella omgivningen med fokus på Sverige. Studien framställer och kommenterar över komplexiteten angående implementeringen och verkställandet av IFRS inom den nationella omgivningen. Forskningen belyser problemen som uppkommer inom den lokala regleringen när IFRS villkoren reformerar den nationella lagstiftningen och regleringen inom redovisningen. Utgångspunkten och problematiseringen består av att det finns mycket kvar att lära sig av hur den nationella kontexten integrerar med IFRS. Detta är främst då IFRS även formar den nationella lagstiftningen, redovisningsregleringar, skapar komplexitet och variation för de olika medlemsländerna inom EU. Konceptet av regleringsområdet framförs som en metafor som skapar ramen av de politiska, rättsliga och kulturella attributen som beskriver den nationella kontexten och redovisningsförändringarna. Flera myndigheter, aktörer och regleringar utgörs i detta område och existerar nära varandra. Det är inom detta område där redovisningsförändringar kan utlösas (Hartmann, Marton & Andersson Sols, 2020, s. 367–368). Med anledning av detta väljs Sverige i studien. Sverige har en lång tradition av att orientera den nationella regleringen mot IFRS. Redan under tidiga 1980-talet ville Sverige implementera *International Accounting Standards* (IAS) för formeringen av den svenska standarden. Utöver detta har Sveriges domstolar, i flera decennier, använt sig av *International Accounting Standards Board* (IASB:s) konceptuella ramverk för att analysera redovisningsproblem. IFRS har därmed stor legitimitet i det svenska regleringsutrymmet och har en stor inverkan på den svenska redovisningen (Hartmann, Marton & Andersson Sols, 2020, s. 368).

Metodansatsen i studien är kvalitativ form och är baserad på att analysera dokument av två olika fall. Fall 1 berör HQ Bank som består av insamlad data från tillgängliga offentliga dokument. Innehållet i dokumenten framlägger domar från Stockholms domstolar, Finansinspektionens rapport som motiverade tillbakadragandet av bank och övriga licenser, övriga dokument som berör HQ banken och HQ Banks årsrapporter år 2007–2009. För fall 2

benämner författarna urvalet som “*de gemensamma läkemedelsföretagen*”. Insamlingen av materialet är också inhämtad från tillgängliga offentliga dokument, även genom att fysiskt närvara i möten med representanter från läkemedelsbranschen och centrala möten om IFRS 17. Utgångspunkten i metodiken är att forskarna analyserar dokumenten för att sammanställa fallillustrationen genom att systematiskt kombinera olika forskningsmetoder. Samt för att jämföra över hur de presenterar tolkningar, motiv och spänningar mellan regleringar, aktörer, och redovisningspraxis i den särskilda miljön. Analysen för fall 1 bygger på att repetera läsningen, använda sig av egna observationer och jämföra de olika miljöer för redovisningsstandarder. Fall 2 framläggs för att jämföra olika argument som används i rollen och de konsekvenser som uppkommer vid tillämpningen av standarden (Hartmann, Marton & Andersson Sols, 2020, s. 376).

Resultatet av studien visar att när IFRS har en större påverkan inom den lokala omgivningen måste ansvaret, jämförbarheten och relationen mellan redovisningen och det organisatoriska beteendet förstå sig på den lokala omgivningen. Studien visar främst hur IFRS med fokus på investerare och villkoren för ledningens bedömande kan framföra 2 problem. Det ena problemet är att IFRS kan forma en lång kedja av legitimitet och löften för den internationella relationen till investerare. Detta motiverar mindre länder, med begränsad möjlighet till att forma egen standard, att tillämpa IFRS som en guide för andra regleringar. Det skapas därmed en tension mellan institutioner som redan har utvecklat en lokal redovisningstradition. I den svenska kontexten blev tillämpningen av IFRS problematisk i relation till HQ Bank då redovisningsstandarder introducerades i ett annat sammanhang av aktiemarknaden och den rättsliga tillämpningen. Fall 2 visar hur lokala organisationer kan reagera starkt på de nya IFRS regleringarna. De nya regleringarna motsätter sig gentemot företagets affärsmodell och dess insyn på trovärdig representation. Organisationernas uppfattning av det konceptuella ramverket skiljdes med anledning av den svenska traditionen som redan tillämpades. För att kunna upprätta en förändring i redovisningen, i målet att förbättra redovisningspraxisen, krävs det att uppmärksamma rollen av nationens institutioner (Hartmann, Marton & Andersson Sols, 2020, s. 384).

3.1.2 Redovisning under finanskrisen 2008

Bezemer (2010) har ett inledande avsnitt i artikeln med frågan "Hur fick ekonomer det så fel"? Detta görs genom att framlägga en tillbakablick i ekonomins historia och tidigare teorier, för att belysa befintliga brister som har orsakat finanskrisen 2008. Analysen görs genom tidigare redovisningsmetoder för att finna hur försummelsen av de alarmerande indikatorer kring finanskrisen 2008 kunde ske samt hur bostadsmarknaden i USA blev en utlösande faktor till den långvariga finanskrisens uppkomst. I samband med de varningssklockor som signalerade för en ohållbar bostadsmarknad ansågs avregleringar som en lämplig åtgärd, som dessutom decentraliserade ansvaret i denna situation. Avreglering blir i detta sammanhang en indikator som sänder signaler om en potentiell finansiell kris, där försummelsen för redovisningens brister blir tydligare.

En viktig aspekt i förståelsen för den internationella redovisningen är att belysa försummelsen av balansräkningens effekter i det politiska sammanhanget. Därav blir fokusen på redovisningsmetoden inom ekonomisk analys en utgångspunkt för redovisningsmodeller gällande flödet av medel. Tillvägagångssättet som kommer till användning för att besvara denna problemformulering har varit att granska redovisningsreglerna t.ex. "verkligt värde"-redovisning, diverse revisionsmetoder som har tillämpats. Dessutom granskas de redovisningsmodeller som har implementerats och hur dessa möjligtvis kan förklara händelseförloppet till finanskrisen 2008. Vidare framfördes hur Wynne Godley förutspådde en ekonomisk krasch inom fastighetsmarknaden, då skulderna i hushållen ökade samtidigt som bostadspriserna så småningom minskade i värde. Detta bidrog till den lågkonjunktur som Godley förutspådde. (Bezemer, 2010, s. 677).

Bezemer (2010) angreppssätt på den uppställda problemformuleringen var att analysera föregående artiklar gällande finanskrisen 2008 genom utgångspunkten att besvara den inledande frågan. Utgångspunkten är hur dessa varningssignaler kunde förbigå nationalekonomerna främst i USA, då grunden för den internationella finansiella krisen år 2008 återfinns där. Ett perspektiv som följer den neoklassiska nationalekonomin ansågs inte vara den mest lämpliga teorin för att bilda en helhetsbild av finanskrisen. Det krävdes snarare ett finanspolitiskt perspektiv med hjälp av post-keynesiansk redovisningsmetod. Hudson, Baker samt Keen är tre analytiker ur den keynesianska synen som flaggade för den då kommande finanskrisen. Samtliga av dessa analytiker tillämpade sig av ett makroekonomiskt

perspektiv, med ett fokus på BNP i USA och dess relation till bostadsmarknaden som förväntades få drastiska prissänkningar. Karl Marxs uppfattning gällande den monetära ekonomin, där kreditskapandet fyller en väsentlig funktion ansågs även relevant. När skulder överstiger tillgångar möjliggör det skapandet av kredit.

En kausalitet mellan bostadsmarknadens kreditskapande och arbetslösheten förklaras, som i sin tur tillförde till en finansiell instabilitet. Det beskrivs hur post-keynesianismen har bidragit till den moderna redovisningsmetod som Godley har utvecklat. Diverse modeller som möter identiteter inom redovisning ur ett makroekonomiskt perspektiv, med inriktning på balansräkningar och finansiella flöden mellan diverse tillgångar. Däremot förklaras post-keynesianismen som svår implementerad, då dess teoretiska innebörd ansågs vara invecklad att tillämpa för att innefatta samtliga komponenter som ska avvärja potentiella finansiella kriser. Tesen bygger på en lång sedvänja inom mainstreamekonomi; uteslutandet att finansiella medel är en form av kredit, samt mångfalden av kreditinstrument som utgör finansiell likviditet. Diverse effekter av kreditinstrument samt balansräkningen uppmärksammas inom detta samt följer för kreditskapandets roll inom den monetära utvecklingen (Bezemer, 2010, s. 681–682).

Mala & Chand (2012) berör området FVA (Fair Value Accounting), även benämnt som verkligtvärdemetoden. Med verkligt värde avses prissättningen mellan involverade parter, där det verkliga värdet är vanligtvis detsamma som anskaffningsvärdet vid förvärvstillfället. Det verkliga värdet kan komma att variera i framtiden, då det antingen stiger eller sjunker med tiden. Metoden förekommer inom International Financial Reporting Standards (IFRS).

Inledningsvis presenteras problemformuleringen, där FVA-metoden anses vara en bakomliggande faktor till finanskrisen år 2008, på grund av dess motsägande egenskap mot den normerande redovisningspraxis som efterföljs. Problemformuleringen framlägger även huruvida finanskrisens följder har haft en negativ inverkan på den sammanhängande strukturen för redovisningsstandarder.

Studien redogör hur implementeringen av FVA kan resultera i diverse värden på tillgångarna hos två företag som är verksamma inom samma bransch. Detta kan ske då företagen värderar tillgångarna baserat på diverse faktorer, som räntesatsen på lån samt kommande tidens penningflöde. Dessa faktorer påverkar i sin tur företagens trovärdighet (Mala & Chand, 2012, s. 22).

Metoden i studien utgår från att studera huruvida verkligtvärde-metoden är nödvändig för redovisningen för att undvika potentiella internationella finansiella kriser framöver. Forskarna använder sig av finansiella rapporter som berör området för att bemöta problemformuleringen gällande finanskrisens eventuella inverkan på redovisningen. De tidigare rapporterna är hämtade från International Accounting Standards Board (IASB), International Accounting Standards Committee (IASC) och innefattar samtliga aspekter med användning av verkligtvärde-metoden samt historisk kostnadsredovisning (HCA). Dessutom har studien inkluderat tidigare finansiella rapporter som belyser för- samt nackdelar med dessa redovisningsmetoder. En jämförelse mellan FVA och HCA har tillämpats för att identifiera vilka av dessa metoder som tillför den nödvändiga informationen för företagens värdering. En sammanställning av diverse företag som har använt sig av dessa redovisningsmetoder har analyserats. I resultatdelen illustreras hur användning av FVA anses vara mer tillförlitlig än HCA, då FVA omfattar fler ekonomiska poster samt tillför fundamental information för förutsägelser av penningflöden hos ett företag (Mala & Chand, 2012, s. 31).

Resultatet av studien motsäger sig från problemformuleringen och indikerar snarare på att finanskrisen 2008 har bidragit till att sammanföra redovisningsstandarder på en internationell nivå. Detta för att inkludera organisationers ekonomiska poster. Inkluderingen av redovisningsstandarder förenklar förutsägelser för eventuella finansiella kriser som kan komma att uppstå. En tillämpning av FVA består utav finansiella poster som exempelvis lån, vilket underlättar bankernas uppföljning av det verkliga värdet. Vidare redogör studien hur tillämpningen av IFRS och FVA bidrar med mer väsentlig information i redovisningen än HCA (Mala & Chand, 2012, s. 31). Ytterligare tillgänglig information gällande redovisning, kan medföra att företag är mer förberedda att träda in i diverse överenskommelser med investmentbolag och övriga myndigheter.

Mala & Chand (2012) belyser väsentliga följder om hur användningen av FVA har påverkat finanskrisen negativt, samt hur och när denna redovisningsmetod bör tillämpas.

Utvecklingsområden har identifierats hos FVA, trots att den anses vara den mest lämpliga metoden i detta sammanhang. IASB har blivit ombedda att genomföra förändringar gällande verkligtvärde-metoden, då denna redovisningsmetod inte var tillräckligt omfattande för att förutspå finanskrisen år 2008. Kraven på förbättring berör i synnerhet IFRS 1, IFRS 2, IFRS 7 samt IAS 39, med förhoppningar om att de ska tillföra en klarare helhetsbild samt bidra till

en internationellt välmående ekonomi, som förespråkar globalisering ur ett ekonomiskt perspektiv.

3.1.3 Redovisning under Covid-19 pandemin

Välgörenhetsorganisationer har en viktig roll i dagens samhälle där regeringar väljer alltmer att överlåta ansvarsområden till välgörenhetsorganisationerna. Covid-19 pandemin har medfört stora ekonomiska komplikationer, där den stora depressionen var det senaste tillfället som världen hade varit med om en liknande händelse. Covid-19 pandemin har medfört stora problem för välgörenhetsorganisationer då donationerna har minskat och ungefär 10 % av välgörenhetsorganisationerna riskerar att hamna i konkurs. Det är därmed viktigt att få förståelse för vilken roll redovisningen har för att forma välgörenhetsorganisationers finansiella motståndskraft (Kober & Thamber, 2021, s.1).

Kober & Thamber (2021) har valt att göra en kvalitativ fallstudie på en välgörenhetsorganisation vid namnet The One Box (TOB). Forskarna genomför intervjuer, observationer på möten och använder organisationens dokument under pandemins utveckling. För att få fram information kring den välgörenhetsorganisation som de arbetar med, samlades det in information från 17 intervjuer där 8 av dessa var anställda och 2 icke-verkställande direktörer. De närvarade på 22 möten, där 5 av dessa var möten gällande möjligheterna för organisationen samt ett styrelsemöte. För att förstå hur välgörenhetsorganisationer har hanterat Covid-19 pandemin har författarnas val av teori utgått från fyra dimensioner som bidrog till den finansiella motståndskraften. Dessa fyra dimensioner är klimatförhållande, upplevd sårbarhet, förutseende förmåga samt hanteringsförmågan. (Kober & Thamber, 2021, s. 2)

Resultatet som Kober & Thamber (2021) kom fram till var hur välgörenhetsorganisationen TOB valde att behandla organisationen som ett företag. TOB bestämde sig för att implementera redovisning genom att införa budgetering, prognoser, finansiella och icke-finansiella prestandamätningssystem. Anledningen till att TOB införde redovisningsmedel inom organisationen var för att organisationen hade ett mål, men även att TOB var budgetdrivna och hade en plan att förhålla sig till. Utöver de finansiella aspekterna valde TOB att beakta de icke-finansiella aspekterna där de veckovis dokumenterade prestationerna inom företaget och varannan vecka rapporterades det. Information som redovisningen

framlägger implementeras i chefens arbete genom redovisningssamtal. Vidare spelade den förutsedda förmågan en viktig roll i TOB:s arbete för att hålla organisationen vid liv. När pandemin inträffade hade TOB redan tillräckligt med kapacitet. Detta innebar att de kunde hantera faktorer som möjliggör sårbarhet. TOB:s användning av redovisningsmaterial gjorde att de kunde hålla koll på det som presterades samt förhållningsförmågan till den ekonomiska situationen (Kober & Thamber, 2021, s.5)

Inledningsvis hade TOB problem med sin hanteringsförmåga då deras intäkter genererades från en annan välgörenhetsorganisation vid namnet The Fruit Box (TFB). TFB stod för 90 % av intäkterna till TOB och med anledning av pandemin har TFB minskat sina intäkter med 70%. På kort sikt var detta inte problematiskt då TOB hade en buffert vilket gjorde det möjligt för dem att fortsätta bedriva verksamheten. Däremot fanns det en oro på lång sikt och detta medförde att TOB fick anpassa och ändra på tillvägagångssättet för investeringar på grund av Covid 19-pandemin. De ändringar som genomfördes av TOB var granskningar av budgeteringsprocessen. Vidare bestämdes det att hålla möten veckovis gällande finansiella och icke-finansiella prestationer, vilket höjde nivån på redovisningssamtal.

Redovisningssamtal var väsentliga för att insatserna skulle bli så effektiva som möjligt. Eftersom det blev en ökad efterfrågan insåg ledningen att bufferten som organisationen hade kommer att ta slut snabbare än vad som förutspåddes. Detta gjorde att organisationen behövde granska investeringsmodellen då de fortfarande var beroende av TFB som stod för 98 % av investeringarna till TOB år 2020. Det infördes en budget för investeringar och mål att 38 % av investeringar skulle komma från utomstående aktörer. Denna typ av ändring bidrog till två aspekter inom redovisningen i praktiken. Den första var en ökning av rapportering kring prestationer där uppdateringar veckovis skulle rapporteras ifall avtal hade slutits för en investering samt huruvida intäkter åstadkom från en avtalad investering. Den andra är att TOB skulle få uppdateringar kring budgeten på möten, där det togs hänsyn till investeringar som inte berör TFB samt att uppmärksamma vad TOB har åstadkommit för att få in investeringar från utomstående aktörer. Detta gav information till cheferna vilket var en viktig punkt för deras beslutstagande för att uppnå organisationens uppsatta mål (Kober & Thamber, 2021, s.8).

Lai et al. (2021) menar att inom redovisning och styrning anses det finnas omfattande behov för nya studier som behandlar implementering under omfattande globala kriser för individuella organisationer. Det finns få studier inom redovisnings- och styrningsområdet

som berörs på makronivå. Det som är bevisat från den tidigare forskning inom ämnet är att organisationer, företag, regeringar och samhällen oftast är oförberedda att hantera signifikanta större avbrott. Deras respons är reaktiv och anpassade, istället för förväntansfull och förändrande. Forskning inom olika discipliner, inkluderande redovisning, styrning och offentliga administrationen har fått en ökad betoning gällande hur större utmaningar och problem som klimatförändringar, sociopolitiska osäkerheter, mindre fattigdom samt global förbättring av hälsan ska bemötas (Lai et al. 2021).

Nyligen har redovisningen tagit hänsyn till humanitära kriser och miljökatastrofer likväl finanskriser, där försök görs för att avgöra den roll som redovisningen har i dessa situationer utifrån ett kritiskt och ett tolkande perspektiv. Genom detta kan redovisningsansvar höja en gemensam tillit mot återhämtning vid agerande. Även stöttandet av att granska och övervaka återhämtningsprocessen. Dessa studier har däremot endast fokuserat på klimat och miljökatastrofer i väldigt begränsade och specifika områden i världen. Innan Covid-19 utbrottet behövs det en återblick till första- och andra världskriget eller den spanska sjukan för att identifiera en *humanitär kris* på den globala nivån. Med Covid-19 pandemin är kunskapen gällande redovisning och styrning ofullständig. Världen har hamnat i en global nödsituation, där liv och människors frihet befinner sig i risk. Vidare har denna pandemi oundvikligt även påverkat samtliga typer av organisationer; inom offentliga- och privata sektorn, icke-statliga organisationer samt ideella organisationer. Som ett resultat har sju bidrag framtagits i studien för att få en inblick kring uppgifterna om redovisning samt redovisningsansvar, med syfte att stödja beslutstagande i olika typer av organisationer som bemöter den pågående globala krisen. Likväl har hänsyn tagits för att analysera hur människor och organisationer har reagerat på den oförutsedda situationen (Lai et al. 2021).

Den metod som Lai et al. (2021) har valt att genomföra är en kvantitativ metodansats, där de fick in 175 inlämningar från 33 olika länder. Underlaget bestod av variation i teman, undersökt kontext, organisationens perspektiv, teori och även teoretiska samt praktiska insyn. Den första publikationen har samlat in data från 14 olika bidrag där det har förekommit insiktsfulla bevis vad gäller redovisning, styrning samt redovisningsskyldighet. Dessa undersökningar är väldigt olika med hänsyn till kontexten i undersökningen, där deras teoretiska angreppssätt är varierande till det studerade området. Reflektioner gällande redovisning och redovisningsskyldighet under den rådande pandemin erbjuder lärdomar inför framtiden till samhället och organisationer. Undersökningarna som utfördes kan kategoriseras

inom tre olika områden, där respektive område berör redovisning, redovisningsskyldighet och styrning. Det första området som berörs är framtaget från fyra deltagare. Dessa har fått i uppgift att identifiera vilken roll redovisningen har på beslutsfattande gällande regeringens användning av nummer och beräkningsmetoder under pandemin. Den andra gruppen bestod av sju deltagare, vars uppgift var att påpeka den roll som redovisning samt redovisningsskyldigheten har i beslutsfattandet på organisationsnivå. Fokuset låg på olika typer av organisationer, inkluderande företag, icke vinstdrivande organisationer och välgörenhet. Slutligen fick det tredje området med tre deltagande poängtera vilken roll som redovisning har vid bevarandet av ojämlikhet i den kontexten av pandemin. I detta sammanhang utgicks från hur den traditionella redovisningens utövningar kan förvärra ojämlikhet i samhället (Lai et al. 2021).

Resultatet gällande redovisning vid beslutsfattningen på organisationsnivå var att pandemin medförde både kort- och långsiktiga effekter. Genom att införa en samling av bestämda åtgärder har revisorer gjort det möjligt att minimera effekterna på pandemin. Redovisningen har uppfattats som en "viktig underlättande teknik". Den bestämda reaktionen resulterade i en chock och medförde även anpassade angreppssätt där medlemmarna i organisationen litade på en mer praktisk redovisning som en process för att skapa det "nya normala" inom organisationer. Det görs genom att införa nya rutiner inom organisationen för att bemöta nya akuta situationer. Vidare menar forskarna att ledningens styrning spelade en teknisk, underlättande och dessutom en moralisk och känslomässig roll under inledningen på pandemin. Däremot var det annorlunda vad gäller försörjningskedjan där redovisning ansågs som ett kontrollerande och övervakande verktyg som saknades under pandemin.

Undersökningen kom fram till att det fanns fyra punkter där redovisningssystem kunde införas för att utveckla försörjningskedjan. Den första punkten var att ledningen hade en skyldighet att identifiera risk och osäkerheter och den ihopkopplade påverkan de hade på varandra. Den andra punkten tydde på att införa styrkorts program för både den kort- och långsiktiga planeringen. Den tredje punkten är kommunikationen gällande den finansiella påverkan av styrkortets splittring på aktieägares värde och företagets skuld som ska betalas av. Den fjärde och sista punkten är att betrakta redovisningsmaterial som en arbetsgång för extern finansiering med hjälp av styrkortet (Lai et al. 2021).

3.1.4 Sammanställning av den tidigare forskningen

Sammanställning av den tidigare forskningen	Redovisning ↔ förändringar	Redovisning ↔ Kriser
Shortridge & Smith (2009)	Förhållandet mellan redovisning och förändringar uppstår pga. paradigmskiften (Industriella paradigmet och Informations paradigmet)	-
Hartmann, Marton & Andersson Sols (2020)	Förändringar inom redovisning sker när IFRS implementeras i den nationella nivån.	-
Bezemer (2010)	-	Hur olika redovisningsregler och metoder kan förklara uppkomsten av kriser (Finanskrisen 2008)
Mala & Chad (2012)	-	Hur användning av verkligt värdemetoden är en faktor till uppkomsten av kriser (Finanskrisen 2008)
Kober & Thamber (2021)	-	Användningen av redovisningsverktyg blir väsentligt under kriser (Covid 19-pandemin)
Lai et al. (2021)	-	Framlägger betydelsen av redovisningen under kriser (Covid-19 pandemin) för organisationer.

Tabellen ovan sammanfattar och framställer hur den tidigare forskningen förhåller sig till redovisningsförändringar och redovisning under kriser. Utifrån tabellen dras slutsatsen att det inte finns någon tidigare forskning som förhåller sig till både redovisningsförändringar och redovisning under kriser. Tillvägagångssättet under den tidigare forskningen skiljer sig åt och tabellen frambringar det mest väsentliga för studien i förhållande till den tidigare forskningen. Indelningen av detta har gjorts för att kunna framställa de mest väsentliga delar som är tagna ur den tidigare forskningen och i mån av att kunna använda argumenten för studiens analys. Det finns däremot flera förhållningssätt i de tidigare forskningarna som är nyttiga för denna studie. Förhållandet mellan redovisning och förändringar av Shortridge och Smith (2009) framlägger hur redovisningsförändringar kan förstås inom olika paradigmskiften. Trots att förändringarna i paradigmen kan ta lång tid att utforma är det viktigt att förstå hur processen av redovisningsförändringar kan uppstå i denna studie. Vidare kan IFRS implementeringen på den nationella nivån och förändringarna som skapas för organisationer och företag inom ett land ge en tydligare bild på hur IFRS standarden kan medföra stora redovisningsförändringar i ett särskilt förhållande/omgivning. Den tidigare forskningen som berör förhållandet mellan redovisning och kriser, även benämnt som,

redovisning under kriser, ger studien en tydligare bild på vilken viktig roll som redovisningen har i kriser och framförallt vad för roll redovisningen har under internationella kriser (Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin). Förhållningssätten under respektive kriser skiljer sig åt då det råder olika förutsättningar för kriserna. Det väsentliga för denna studie är framförallt hur förväntningarna på redovisningen under kriser ger en tydligare bild på hur redovisningen kan påverkas av kriserna.

Förutom detta så bidrar den tidigare forskningen till stöd för att besvara studiens frågeställningar. För att kunna få svar på huruvida det har skett redovisningsförändringar i IFRS:s konceptuella ramverk under kriserna, om kriserna har varit grunden till förändringarna och om tillvägagångssätten skiljer sig åt, är det viktigt att framlägga redovisningens roll under och efter kriser. Den tidigare forskningen av Shortridge & Smith (2009) ger upphov till att förstå hur avvikelser inom informationsparadigmet kan förklara förekomsten av redovisningsförändringar. Det vill säga, hur och varför redovisningsförändringar uppstår under en särskild period. Vidare syftar den tidigare forskningen till att bidra med en ökad förståelse över huruvida redovisningsförändringar förekommer i olika branscher med anledning av kriserna. Dessutom kan detta indikera på att Covid-19 pandemin är en kris som medför ekonomiska komplikationer inom världsekonomin och redovisningen. Den tidigare forskningen av Kober & Chamber förklarar hur Covid-19 pandemin har påverkat välgörenhetsorganisationers redovisning och hur redovisningen har anpassats utifrån den nya ekonomiska utvecklingen, vilket ger förståelse över hur krisen kan påverka redovisningen. Detta bevisar på att organisationer i olika former behöver se över redovisningen utifrån Covid-19 pandemin och innebär att paralleller går att dra med IASB som måste se över hur IFRS ska anpassas utifrån liknande förutsättningar.

I förhållande till Covid-19-pandemin, utgör den tidigare forskning om Finanskrisen 2008 även en viktig beståndsdel för att kunna besvara studiens frågeställningar. Den tidigare forskningen av Bezemer (2010) förtydligar innebörden av att kunna förutse farhågor inom redovisningen, för att förhindra eventuella finansiella kriser. Bezemer (2010) förklarar hur beslutsfattandet av investeringsfonder och banker gällande tillåtandet av utlånat kapital, resulterade i den djupa finanskrisen som uppstod år 2008. Den tidigare forskningen är relevant, då försummelsen av varningssignalerna var en bidragande faktor till utlösandet av finanskrisen 2008. Vikten av att tillämpa någon form av försiktighetsprincip inom

redovisningen för att minimera risken för framtida finansiella kriser har uppmärksammat, därav anses den tidigare forskningen vara givande för att besvara vår första frågeställning. Malas & Chads (2012) forskning berörde aspekten inom redovisningen, värdering av verkligt värde. I denna studie granskade forskarna huruvida värdering till verkligt värde var en av grundorsakerna som utlöste finanskrisen 2008. Studiens resultat visade att det inte är felaktigt att redovisa utifrån värdering till verkligt värde. Problematiken låg snarare i dess tillvägagångssätt, då redovisningen av denna metod skedde på olika sätt. Den tidigare forskningen kan bidra till att besvara vår studies första frågeställning genom att tillämpa Malas & Chads slutsats, som kan sammankopplas till huruvida finanskrisen 2008 har bidragit med förändringar inom IRFS konceptuella ramverk.

3.2 Institutionella teorin

För att lättare kunna förstå redovisningsförändringar inom den internationella nivån tillämpas den institutionella teorin som en referensram. Scott (2014) definierar institutioner genom en omfattning av *reglerande, normativa och kulturella* komponenter som tillsammans med aktiviteter och resurser bidrar till stabilitet. För att kunna förstå den institutionella processen är det väsentligt att förstå det organisatoriska fältet. Föreställningen om det organisatoriska fältet refererar till de organisationer som i det kollektiva, utgör och bidrar till det ”institutionella livet”. Det kan omfattas av viktiga leverantörer, resurser, reglerande byråer och andra organisationer som producerar liknande tjänster och produkter. I detta ingår även uppsättningen av organisationen och dess ramverk (Scott, 2014, s. 221).

Konceptet om det organisatoriska fältet bidrar med att begripa den omgivningen för en given organisation, samt att analysera sociala system och processer. Det finns däremot väsentliga komponenter inom det organisatoriska fältet. Den institutionella logiken är en av dessa komponenter och syftar till att uppmärksamma det konceptuella ramverk som ger riktlinjer för handlingssätt inom fältet. Det omfattas av både normativa och kulturella element. Delar av logikerna kan ge en grundad nivå för konstrueringen av fältet (skapa förståelse över vad som sker i fältet), medan andra logiker ger skiljaktiga ramar för deltagare i de olika fälten. Flera ramverk är användbara och återfinns inom samhället och skiljer sig åt beroende på vilken arena den utspelar sig inom. Det kan vara politiska, ekonomiska, religiösa etc. styrs av olika logiker. Organisationer arbetar inom respektive arena. Detta gör att den institutionella

logiken skiljer sig åt beroende på den kontexten som berörs. För att kunna förstå vilken kontext som berörs är *ramningen av det kulturella* (kulturella ramen) ett hjälpmedel. Den lägger tonvikt på ramningsprocessen som syftar på att förklara det sociala fenomenet. (Scott, 2014, s. 224).

En annan komponent är aktörer och omfattas av just organisationen. I det typiska organisatoriska fältet förväntas en framläggning av avgränsade modeller, både för individuella aktörer och kollektiva aktörer. De kollektiva aktörerna bidrar med att karakterisera en given konceptuell modell som är inom den organisatoriska strukturen. Samtidigt ger det upphov till ”mallar” över hur regler, aktiviteter och administrativa system kan konstrueras (Scott, 2014, s. 229). Aktörerna styr och konkurrerar om kapital som omfattas av olika former av ekonomiska, sociala och kulturella resurser. Vad för typ av kapital som värderas beror på hur fältet är formad. Därmed kan kapitalet inte existera och vara funktionell om den inte omfattas av ett organisatoriskt fält (Scott, 2014, s. 229). På grund av den breda definitionen som inleds i det första stycket av avsnittet, kan den institutionella teorin skilja sig åt beroende på vilken nivå den tillämpas i. Scott (2014) framlägger ” *Varying levels of analysis* ”, som syftar på hur olika analysnivåer kan skilja sig i kontexten som det sociala fenomenet inträffat i. Förutom att perspektivet om nivåerna är användbar och välkänd, har den en materialistisk ansats. Detta kan i sin tur leda till att undersökningens sociala fenomen begränsas och utesluter det centrala inom den institutionella analysen vilket är att nivåerna ska utgå från ett *öppet system*. Systemen är sköra i bemärkelsen att aktiviteter och dess betydelse sker i en nivå och är kopplad till aktiviteter och betydelser i andra nivåer. Det är därmed viktigt vid tillämpningen av nivåerna att uppmärksamma hur de kan bidra men även förvrida förståelse över det fenomenet som undersöks (Scott, 2014, s.105).

Vid definieringen av nivåerna är utgångspunkten på fenomenets omgivning, vare sig det mäts i termer av plats, tid eller antal personer som påverkas. För institutioner, kan nivåerna vara användbara i mån av graden jurisdiktion som den institutionella formen omfattas av. Givet komplexiteten och sorten av sociala fenomen kan någon distinktion av nivåerna vara användbart. Inom ramen av den institutionella teorin kategoriseras nivåerna i sex kategorier.

- *Nivåerna av världssystem* omfattas i funktionen av det globala, internationella och transnationella nivåer.
- *Samhällsnivån* fokuserar på strukturer och processer som tillhör samhällen eller nationella stater.

- *Organisatoriska fältnivån* identifierar en kollektion av diverse och självständiga organisationer som deltar i ett generellt system.
- *organisatorisk befolkningsnivån* omfattar kollektionen av organisationer som är lika i vissa aspekter och klasser i termer av miljöbetingad sårbarhet
- *Organisationsnivån* är processen av nivån för en särskild organisations i fokus
- *Organisatoriska avdelningar* är nivån av enheter inom organisationen, t.ex. avdelningar eller arbetsgrupp.

(Scott, 2014, s.106).

Syftet med den institutionella teorin är att ge en tydligare bild av hur förändringar kan uppstå inom redovisningen och är sammankopplat till studiens samtliga frågeställningar.

Perspektivet på det organisatoriska fältet och de olika analysnivåerna ger denna studie en större möjlighet att förstå hur/om IFRS påverkas av kriserna och sammanställa IFRS:s omgivning under respektive kriser. "Varying levels of analysis" ger studien en möjlighet att kunna analysera materialet genom olika nivåerna och hur omfattande krisernas påverkan har varit på IFRS. Nivåerna i studien kan både vara inom världssystem samt på samhällsnivån. Världssystemet i studien är i ramen av IFRS som utsträcker sig på den internationella nivån medan samhällsnivån i denna studie fokuserar på kriserna som medför konsekvenser på en samhällsnivå. Flera nivåer kan vidare användas i studien i förhållande till studiens material. Utöver detta är det viktigt att framlägga vikten av begreppet *förändringar*. Detta gäller även när och hur förändringar sker enligt den institutionella teorin.

Detta ger studien en större grund till att förstå hur redovisningsförändringar kan uppstå i IFRS under respektive kriser. Scott (2001) betonar att förändringar uppstår för institutioner med anledning av bland annat ekonomiska kriser. Grunden till att förändringar uppstår är både inom och utanför institutionens ramar (interna och externa). Interna spänningar skapas som generella regler och tillämpas i specifika situationer. De interna spänningarna inom den institutionella teorin kan uppfattas som de förändringar som genomförs av IASB inom IFRS regelverk. Dessa förändringar inom IFRS sker över en längre tid för att skapa en mer harmoniserad redovisning. Detta gör att reglerna måste anpassas och *förändras* så det över tid kan utvecklas och göras om. Tensioner uppstår även inom ramverk då de regulativa, normativa och kulturella grunderna ändras från deras grundläggande tillställning. De externa spänningarna består av bland annat ekonomiska kriser och medför till att institutioner behöver genomföra snabba förändringar. De externa spänningar är den aspekten som huvudsakligen berör studien, då det kräver drastiska beslut för att minimera krisens djup. I

Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemins kriser är de åtgärdande insatserna avgörande för krishanteringen och dess kommande tid.

Processen till att förändringar uppstår inom ett särskilt organisatoriskt fält kan kartläggas. Detta görs genom att förändringar kan uppstå av antalet sociala aktörer, kollektiva och individuella, det naturliga tillståndet av den institutionella logiken och karaktären av styrnings medel. Aktörer reflekterar över bilden av förändringar som uppstår och fokuserar på specifika förändringar inom kulturella element, grundläggande processen (logiken), för att kunna hantera urvalet av rätta mål och medel (Scott, 2001, s.202–203).

Förändringar på reglerna som sker av interna spänningar är tidskrävande att genomföra och implementera. Däremot är de externa spänningar som uppstår av särskilda händelser (kriser) i större behov av snabba förändringar från institutioner för att kontrollera händelsernas konsekvenser. Enligt den institutionella teorin framtvingar IFRS redovisningsförändringar för att kunna hantera kriser och dess konsekvenser. Förhållningssättet till att förändringar kan förändras över tid är även relevant för studien då kriserna (Finanskrisen 2008 och Covid 19 pandemin) är inom två olika tidsperioder. Genom att undersöka båda kriserna ger det upphov till att förstå hur IFRS kan först förändras i kriser, men även hur IFRS kan utvecklas och förändras över tid.

4. Empiriskt material

I följande avsnitt kommer studiens empiriska material presenteras. Avsnittet har delats in i två delar för att kunna följa upp vad materialet består utav och vilken kris det berör. Första delen (5.1–5.1.6) är insamlingen av materialet som berör IFRS under finanskrisen 2008. Därefter är avsnitten (5.2–5.2.3) de förändringarna som har uppstått i IFRS med anledning av Corona-pandemin.

4.1 IFRS förändringar under Finanskrisen 2008

Redovisningsstandarder som har införts inom IFRS sedan finanskrisen år 2008 är IFRS 7, IFRS 9, IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12 och IFRS 13. Syftet med införandet av de principbaserade regelverken är förebyggandet av framtida finansiella kriser genom den transparens av information som tillkommer (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

Finanskrisen 2008 har möjliggjort identifiering av potentiella risker som kan hämma och motverka den ekonomiska utvecklingen. Förebyggande arbete för att undvika nya risker som kan uppstå har implementerats. Dessutom belyses tidigare oroväckande indikationer, i jämförelse med när dessa varningssignaler ignorerades i upptakten av finanskrisen 2008 (Riksrevisionen 2012).

Reformer har implementerats i form av principbaserade regelverk som anses vara grunden för transparent och utförlig redovisning. Dessa internationella förändringar i redovisningen som har införts av IASB utvidgar den internationella redovisningsmetoder som bidrar till en mer konkret och nyanserad arbetsmetod (Riksrevisionen 2012).

Implementeringen av förändringar i redovisningsstandarder efter finanskrisen bidrar till en tydligare granskning som resulterar i en mer tillförlitlig redovisning för samtliga företag och intressenter (Riksrevisionen 2012).

4.1.1 IFRS 7: Finansiella instrument - Upplýsningar

IFRS 7 uppfyller två syften; relevant information ska delges för att underlätta hur finansiella instrument påverkar redovisningen i avseendet om balans- samt resultaträkning. Dessutom bidrar IFRS 7 till ökad medvetenhet gällande riskbedömningen som berör dess finansiella

instrument, samt tillvägagångssättet för att lösa krisen (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

IFRS 7 berör samtliga enheter oberoende av antalet finansiella instrument i företag. Följder av finanskrisen bidrog till förändringar kring synsättet som berör överföringar av finansiella tillgångar och avskrivningar (IFRSF 2021).

4.1.2 IFRS 9: Finansiella instrument - Förväntade kreditförluster

IFRS 9 ger direktiv för hur företag bör systematisera och beräkna finansiella tillgångar, krediter och icke-finansiella poster i samband med transaktioner (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021). IFRS 9 berör huvudsakligen tre områden:

- Redovisning och bortbokning, vars innebörd är när finansiella instrument bör inkluderas samt när de bör exkluderas från balansräkningen.
- Värdering är den aspekten som inkluderar hur finansiella instrument bör värderas i balansräkningen, även hur eventuella värdeförändringar framkommer i resultaträkningen samt totalresultatet. Inom detta område räknas även nedskrivningar in.
- Säkringsredovisning beskriver hur säkrings förhållanden bör återspeglas i redovisningen. Det är inte obligatoriskt att tillämpa säkringsredovisning, däremot ökar det möjligheten för ett mer utförligt resultat.

Dessa tre områden har reformerats av IASB som införde IFRS 9 till följd av finanskrisen 2008. Det dåvarande IAS 39 som infördes år 1999 ansågs tillföra ofullständig information för redovisningen, något som blev exponerat i samband med den finansiella krisen 2008. Följden av detta blev påtryckningar ur ett politiskt perspektiv på den internationella organisationen IASB, resulterade i införandet av den nya redovisningsstandard (IFRSF 2018).

Finansiella tillgångar samt skulder bör i enlighet med IFRS 9 redovisas i den finansiella rapporten, när de räknas in inom det avtalsmässiga regelverket. Inledningsvis värderas finansiella tillgångar och skulder i enlighet med verkligtvärdemetoden. I fallet med en finansiell tillgång eller en finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen, blir följden att transaktionskostnader som är relaterade till anskaffning eller utgivningen av värdepapper den finansiella tillgången eller den finansiella skulden (IFRSF 2009).

4.1.3 IFRS 10: Koncernredovisning

IFRS 10 är det principbaserade regelverk som berör koncernredovisning i avseende om hur det ska redogöras. Koncernredovisning är finansiella rapporter som framlägger samtliga finansiella poster inom företag. Tillgångar, eget kapital, skulder, intäkter, kostnader och kassaflöden för moder- samt dess dotterbolag redovisas som en gemensam ekonomisk enhet.

En koncern har som krav att framlägga dotterbolagens sammanslagna finansiella rapporter samt redogörande av kontroll över dotterbolagen. Tydliggörande av kontroll gällande beslutsfattning är ett krav för att skapa en transparens kring investerarens påverkan hos koncernen. IFRS 10 definierar kraven på redovisning av finansiella rapporter som sammanslagits. Dessutom innefattar tillvägagångssättet för hur specifika dotterbolag inom en koncern kan redovisas som investeringsenheter (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

Problematiken som bidrog till denna standards tydlighet, grundar sig i att bristande information som berör moder- och dotterföretag, huruvida ett dotterbolag bör ha registrerats som tillhörande av diverse koncerner. Detta framkom i samband med finanskrisen år 2008, i synnerhet hos banker och investmentbolag i USA som inte tydliggjorde bestämmelser om sammankopplade företag ingick i deras koncern eller inte (IFRSF 2021).

4.1.4 IFRS 11: Samarbetsarrangemang

IFRS 11 definierar finansiella rapporters principer för redovisning i samband med ett överskridande samarbete mellan företag, vars ansvar över arrangemanget tillhör samtliga involverade parter. Samarbetsarrangemang är en avtalsenlig uppdelning av ansvar över ett gemensamt arrangemang, där händelser som berör involverade kräver beslutsfattning. En gemensam nämnare som dessa företag vanligtvis besitter är avkastningen från arrangemanget, som kräver ett samstämtigt medgivande från företagen (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

IFRS 11 infördes tillsammans med IFRS 10 & IFRS 12 till följd av finanskrisen 2008 (IFRS Foundation 2021). Anledningen till att dessa redovisningsstandarder infördes samtidigt var på grund av att samtliga ansågs innefatta det tidigare bristande området gällande icke-konsoliderade företag och riskbedömningen kring lån och räntesatser hos dessa företag. Det

fanns en indirekt sammankoppling mellan företag som ansvarade för bankernas utlåning gällande bostadslån, men detta framgick inte hos de berörda intressenter (IFRSF 2021).

4.1.5 IFRS 12: Upplysningar om andelar i andra företag

IFRS 12 har som krav att företag ska delge information som tydliggörs i dess finansiella rapporter. Informationen ska upplysa eventuella intressenter inför deras genomförande av riskbedömning.

IFRS 12 är ett resultat av finanskrisen år 2008. Bakomliggande förklaringen till införandet av IFRS 12 var den bristfälliga belysningen av uppgifter som intressenter saknade i sina investerade bolag. Syftet med IFRS 12 är att relevant information bör tillgängliggöras för intressenter gällande dess investeringar i diverse verksamheter samt hur konsekvenser kan påverka dess resultat- och balansräkning. Denna redovisningsstandard innefattar samtliga enheter som berörs av investerare, dotterbolag samt samarbetsarrangemang. IFRS 12 berör i synnerhet tydliggörande av beräkningarna i resultat- och balansräkningen, även granskning av potentiella risker inom investeringar. En grundförutsättning är att det bör finnas tillräckligt med information som framlägger hur riskabel investeringen är, dvs. hur väl dotterbolaget sköts. Denna komponent har tillämpats som en åtgärd för att minimera risken för uppkomst av finansiella kriser framöver (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

Ytterligare ett krav gällande tillgänglig information är det som berör erhållande av avkastning från investeringar, som flödar in till koncerner. I detta sammanhang ska dotterbolag framföra hur mycket av avkastningen som kan tas ut (IFRSF 2021).

4.1.6 IFRS 13: Värdering till verkligt värde

IFRS 13 presenterar bestämmelsen kring värdering av verkligt värde och tydliggör beräkningens tillvägagångssätt i redovisningen. Dessutom begär denna redovisningsstandard en belysning gällande uppskattningen av det verkliga värdet.

I samband med detta framför IFRS att övriga standarder antingen begär eller möjliggör värderingar samt upplysning om värderingar till verkligt värde. Däremot råder det undantag för värdering av verkligt värde när diverse redovisningsstandarder inom IFRS redan reglerar redovisningen. I samband med detta krävs det inte användning av IFRS 13 då redovisningen

är fullständig. IFRS 13 tillkännager inte upplysning- och värderingskravet för avkastning från värdepapper, avskrivningar av ekonomiska resurser samt leasingavtal (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

Innebörden av denna redovisningsstandard är att verkligt värde är den summa som antingen skall förvärfvas eller erläggas i samband med en transaktion som inkluderar medverkande på marknaden. Det verkliga värdet tillkommer på värderingsdagen och dess bedömning baseras på tillgångarnas förutsättningar, vars föreställning grundar sig hos marknadsaktörerna. Dessa antaganden blir incitament för tillgångens slutgiltiga pris- och skuldsättning. Ytterligare en faktor som väger in i prissättningen är investeringsrisker. Ett företags avsikt om värdering av verkligt värde anses som oväsentligt i avseendet om förfogandet av tillgångar och skulder (IFRSF 2021).

Kritiken kretsade främst kring att informationen som verkligtvärdemetoden medförde ansågs inte vara trovärdig. Samtliga redovisningsstandarder hade enskilda metoder för att redovisa enligt verkligt värde, vilket diffusa uppfattningar om dess tillvägagångssätt och utgångspunkten för hanteringen utgick ur ett mer godtyckligt perspektiv (IFRSF 2021). Det dröjde fram till år 2011 för IASB att fastställa IFRS 13, däremot kunde standarden tillämpas i praktiken år 2013 (IFRSF 2021).

4.2 IFRS Covid-19

Covid-19 pandemins påverkan på den ekonomiska aspekten där de flesta industrier har påverkats går inte att undgå. Detta leder till problem som innebär att företag inte kan poängtera hur de finansiella resultaten ska redovisas då krisen har lett till oklarheter inom detta. Den nedgående ekonomiska situationen har lett till negativa konsekvenser där det har förekommit många förändringar. Den finansiella marknaden har påverkats där det har skett en hög volatilitet och en nedbrytning vilket har lett till en osäkerhet för investerare. Vidare har detta lett till en försämrad kredit för låntagare, oroligheter gällande likviditet, ökning i regeringens inflytande på marknaden, en arbetslöshet som ökar, minskning i hur konsumenter spenderar pengar, ökning i lager, minskning i produktionen på grund av en minskad konsumtion och permitteringar och permission för arbetare. Detta är några exempel på vad Covid-19 pandemin har påverkat under början av 2020, då rekommendationer och restriktioner utlöste problem för marknader eftersom människor begränsades med att inte vara i stora samlingar för att minska smittspridning. Påföljden av förändringen inom

marknader innebar även förändringar inom IFRS (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021). I följande avsnitt presenteras redovisningsförändringar inom IFRS som uppstod under Covid 19-pandemin.

4.2.1 IFRS 9 Finansiella Instrument

För de företag som använde IFRS för dess redovisning innebar det många frågetecken gällande IFRS 9 *Finansiella instrument* och hur denna ska tillämpas till följd av Covid-19 pandemin. *Expected credit loss* (ECL) är ett sannolikhetsmått inom IFRS 9 som används för att se hur stor inflödet av pengar förväntas att minska där hänsyn tas till kredithändelser under antingen 12 månadersperiod eller under en livstid av användning av det finansiella instrumentet. IFRS 9 fokuserar främst på lån, däremot är den även användbar på andra standarder inom IFRS då det finns komponenter som berörs av detta. Det som framhävs är att denna standard kan appliceras på andra skuldebrev. Dessa är till exempel IFRS 15 intäkter från avtal med kunder, IFRS 16 leasing och försäkringsavtal som berörs i IFRS 4 samt IFRS 17 (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2021).

Denna ekonomiska osäkerhet tillförde en del komplikationer för banker samt låntagare då marknaden hade bromsat vilket innebar att regeringar samt centralbanker såg ett behov av att rädda dessa genom att ge stöd till dessa, dessa stöd kunde skilja sig åt beroende på vart i världen det rörde sig om. Detta innebar även att det behövdes justeringar inom standarden vad det gäller lån då det förekom en förändring i redovisningen för hur dessa finansierades. Det kan exempelvis innebära att ett avtal inte har slutits om vilka finansiella mått som är grund för det lån som har tagit men där det kan förekomma komplikationer ändå eftersom det kan påverka ECL. Detta då om ECL används som ett mått som är baserad på förväntad inflöde av pengar (IFRSF 2021).

När en finansiell tillgång har medfört kreditförsämringar och en avskrivning förekommer på grund av denna förändring, innebär det inte att denna förändring leder till att den nya redovisade finansiella tillgången per automatik blir kreditförsämrad av den anledningen att denne har skrivits ned före förändringen har skett. Låntagare kan få en lättnad genom att dela upp avskrivningarna av de finansiella tillgångarna i flera delar för de dagar som har missats att betala och på så sätt minska låntagarens sannolikhet att inte betala tillbaka lånet. Denna form av omstruktureringen kan medföra svårigheter för låntagaren eftersom det kommer

innebära att ECL blir större när finansiella tillgången först uppstod i förhållande med ECL (IFRSF 2021).

Vad det gäller redovisning för IFRS 9 till följd av Covid-19 pandemin, ska bedömning utifrån risken att ett företag går i konkurs baseras på ett finansiellt instruments förväntade livslängd. När en redovisningsenhet ska bedöma ECL måste detta baseras på rimliga och stödjande information som ska vara lätt åtkomlig utan att det ska behövas göra några ansträngningar eller tillkomsten av extra kostnader. Redovisningsenheter har en skyldighet att arbeta med det material som är tillgängligt från tidigare händelser, aktuella förhållanden och prognos för ekonomiska förhållande. Stödet av de statliga myndigheterna samt de effekter som medförts av Covid-19 är någonting som ska beaktas när bedömningen görs av prognosens ekonomiska förhållanden (IFRSF 2020).

4.2.2 IFRS 16 Leasingavtal

Covid-19 pandemin gjorde det svårt för organisationer att få inbetalningar av leaseavtal då pandemin påverkade omsättning. Det innebar medförandet av förändringar inom IFRS 16 då det skulle underlätta för den som hyr och hyr ut. IFRS 16 förklarar att det kan förekomma förändringar i betalningar vad det gäller leasingavtal och är bör iaktas för revisorer. IASB beslutade då att hyresavtal som sker till följd av Covid-19 pandemin skulle medföra undantag för leasetagare. Dessa undantag skulle då inte bedömas som förändringar i leasingavtalen (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRSF] 2020).

Införandet av dessa undantag skulle påverka hyrlicenser då det kunde förekomma minskningar i avgifterna för leasingen. Detta omfattas av betalningar med förfalldatumet den 30 juni 2021 eller tidigare. Eftersom pandemin fortfarande är pågående beviljade uthyrare en förlängning av hyrestillståndet till leasetagare (IFRSF 2021).

De förändringar som beslöts gällande hyrestillstånd efter 30 juni 2021 innebar att leasetagare har möjligheten att tillämpa den Covid-19 relaterade lösningen, där en minskning av betalningarna förfaller den 30 juni 2022. För hyrestagare som tillämpar denna ändring kommer rapporteringsperioder krävas årligen från och med 1 april 2022 eller senare. Vidare kommer det krävas att leasetagaren som tillämpar denna förändring gör det retroaktivt i början av den årliga rapporteringsperioden när förändringen förekommer först. Det som ska

beaktas är den växande effekten som sker när ändringen tillämpas och detta innebär att det ska ske justeringar i ingående balansen vad det gäller balanserade vinster. (IFRSF 2021).

4.2.3 Redovisningsförändringar IFRS

Enligt International Financial Reporting Standards Foundation ([IFRSF] 2020) är de väsentliga skillnaderna inom IFRS till följd av Covid-19 pandemin att redovisningsenheter inte har utfört redovisningsarbete under en kris. Vilket innebär att det är annorlunda tillvägagångssätt än vad som tidigare gjorts. Trots att förändringarna som har skett inom redovisningen inte berör förändringar i regelverket i stor utsträckning förekommer det förändringar i hur standarder ska användas med hänsyn till Covid-19 pandemin. Det är viktigt att redovisningsenheter ger rättvisa estimeringar samt bedömningar då det är under en tid med mycket förändringar för både företag och samhället.

När det ska framföras material kring Covid-19 pandemin ska det beröra hur pandemin har påverkat eller kommer påverka de finansiella resultaten, finansiella positioner och flödet av pengarna från utgivaren. Vidare är det viktigt att poängtera hur utgivaren använt sig av strategier och mål med hänsyn till Covid-19 pandemin, om det har förekommit några förändringar. Slutligen gäller detta utifall det har förekommit beräkningar för att mildra påverkan som pandemin har haft på utgivaren. Det ska inte förekomma generella svar gällande pandemin, istället ska det vara specificerat på hur företagen påverkas samt hur detta ska redovisas av enheter för att ge en rättvis bild för investerare (IFRSF 2020).

Eftersom det inte går att förutspå när pandemin kommer få sitt slut är det viktigt för redovisningsenheter att de under rådande omständigheter ska vara försiktiga med bedömningar som kommer förekomma. Samt de risker som kan utsättas för analyseringen av de finansiella rapporterna. När de finansiella rapporterna verkställs är det viktigt att materialet som använts berör effekterna som Covid-19 pandemin har medfört. Covid 19-pandemin medför en del osäkerheter för redovisningsenheter samt skapar det en utmaning i genereringen av rättvisa lämpliga antaganden och utvecklingen av pålitliga uppskattningar. Trots detta har redovisningsenheter en skyldighet att använda sig av IFRS normer för att kunna skapa uppskattningar och slutligen dra slutsatser kring redovisningen (IFRSF 2020).

5. Analys/tolkning

I följande avsnitt presenteras analysen av det empiriska materialet. Analysen görs med utgångspunkt från studiens valda teori och analysmodell.

5.1 Uppkomsten av redovisningsförändringar inom IFRS i kriser

Utifrån det insamlade materialet är de förändringarna inom IFRS som har uppstått under finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin tydliga. Utifrån studiens första frågeställning har redovisningsförändringarna i IFRS ett samband till respektive kriser utifrån materialet. Detta innebär att förändringar som har uppstått är anledning till kriserna, och inte endast under samma tidsperiod som kriserna. Kriserna har även gett upphov till att nya standarder har formats och inte endast att förändringar inom redovisningen (IFRS) har gjorts under kriserna. Nya IFRS standarder har införts som inte existerade under Finanskrisen 2008. Det är därmed viktigt att fokusera på innehållet av materialet för att kunna forma en tydlig analys, istället för att endast presentera de förändringar som har uppstått. Ett exempel på detta är IFRS 12 som är ett tydligt resultat av finanskrisen 2008. Standarden infördes för att det fanns en bristfällig upplysning om uppgifter som saknades från intressenters investmentbolag under Finanskrisen 2008. Syftet med standarden är att relevant information ska tilldelas till intressenter om deras investeringar så en tydlig bild kan framställas på hur balans- och resultaträkningen kan påverkas (IFRSF 2021). Det förebyggande syftet gäller även IFRS 9 som berör förväntade kreditförluster och ger direktiv över hur företag ska sammanställa och beräkna de finansiella tillgångarna. IFRS 9 har reformerats (förändrats) genom tre punkter som ansågs saknas under Finanskrisen 2008. I likhet med IFRS 12 fanns det en brist i IFRS 9 att ge fullständig relevant information för redovisningen under Finanskrisen 2008.

I förhållande med Finanskrisen 2008, har Covid 19-pandemin även medfört tydliga redovisningsförändringar inom IFRS. Samma utgångspunkt gäller även för Covid-19 pandemin. De förändringarna eller införanden av IFRS som har skett har en tydlig anledning av just krisen (Covid 19-pandemin). Även här gäller förändringar inom IFRS 9 som skapade osäkerhet under pandemin. IFRS 9 framlägger redovisning av lån och med anledning till den ekonomiska osäkerheten som Covid 19-pandemin medförde orsakades även komplikationer för banker och låntagare. Marknadens utveckling har sjunkit och det finns ett behov från centralbanken att ge stöd till bankerna och låntagarna. IFRS 9 standarden förändrades främst inom lånen då redovisningsförändringar uppstod med hur lånen skulle finansieras med

anledning av Covid 19-pandemin. Detta medförde att redovisningsenheter har en skyldighet att utgå från tidigare händelser och material för att kunna bearbeta och redovisa utifrån IFRS 9 standarden. Detta innebär att utifrån IFRS 9 är det väsentligt att utgå från rätt och relevant information för att kunna hantera de konsekvenser som Covid 19-pandemin för med sig. Förhållningssättet med att bidra rätt information under Finanskrisen 2008 och Covid 19 pandemin är en viktig utgångspunkt.

Med anledningen till de drastiska förändringar som har uppstått i IFRS under Covid-19-pandemin, har dessa förändringar skapats med anledning av externa spänningar som Covid-19 pandemin har fört med sig. Scott (2001) betonar att de externa spänningarna leder till snabba förändringar som måste uppstå med anledning av en kris. Covid-19 pandemin är annorlunda i jämförelse till Finanskrisen 2008 då förändringarna har uppstått i en snabbare utsträckning. Detta kan även analyseras genom de olika analysnivåerna som Scott (2014) framlägger. Förutom att Covid-19 pandemin har gett upphov till förändringar på en organisatorisk nivå för IASB, har krisen även gett upphov till förändringar på en samhällsnivå. Krisen har lett till förändringar och nya anpassningar för samhället som i sin tur påverkar upprättningen och tillämpningen av IFRS regelverket. Utöver detta så kan perspektivet om att rätt information ska tilldelas även förhållas till Shortridge & Smith (2009) framställning om informationsparadigmet. Informationsparadigmet lägger tonvikt på ekonomiska händelser som sker och är även principbaserat. Paradigmet omfattas av att vi lever i en period där information anses vara kärnan i att förstå omgivningen och omvärlden. Detta paradigmet lägger grunden till ett föreslaget konceptuellt ramverk. Shortridge och Smith (2009) har dock uteslutit vikten av att ge rätt information inom perioden av informationsparadigmet, vilket kan förklara de avvikelser som uppstår i redovisningen. Vidare benämner forskarna att det finns tydliga identifierbara brister inom paradigmet. Den främsta är att informationsparadigmet medför ett motstånd över hur redovisningen ska vara och upprättas.

Förutom att det har skett förändringar inom IFRS standarden under Covid 19-pandemin har det även praktiska förändringar inom IFRS. Redovisningsenheter som använder sig av IFRS har inte tillämpat IFRS standarden i kriser tidigare. Det finns lite kunskap över hur redovisningsenheter som använder sig av IFRS standarden ska upprätta bedömningar och estimeringar under tider som anses vara osäkra (kriser). Under Covid 19-pandemin är det mer viktigt att följa *IFRS normen* än att endast fokusera på vad som ska förändras inom särskilda

standarder. Detta kan förhållas till den institutionella teoretiska synen på att det organisatoriska fältet och dess normativa och kulturella element som skapar förståelse över vad som sker i fältet. IFRS normen utgör både normativa och kulturella element som lägger fokus på vad som ska göras (följa normen) och hur det ska göras. Anledningen till detta är att det skapas en förståelse och ger en förklaring till det sociala fenomenet (kriserna).

Finanskrisen 2008 medförde betydligt tydligare förändringar och införande av nya standarder. IFRS 10, 11 och 12 formades för att det ansågs finnas brist på hur riskbedömningen gällande lån och räntesatser ska redovisas för icke- konsoliderade företag. Att det fanns en brist kan tydligt förklaras med att det helt enkelt inte fanns tydlig och relevant information för att kunna hantera konsekvenserna av Finanskrisen 2008. Under Covid 19-pandemin finns den relevanta informationen däremot ligger utmaningen mer över hur redovisningsenheter ska upprätta den relevanta informationen. Att följa IFRS normen och dess kulturella och normativa element blir grunden till att hantera redovisningsproblem som uppstod med anledning av Covid 19-pandemin.

5.2 Orsaker till redovisningsförändringar inom IFRS

Informationen som var tillgänglig för redovisning under Finanskrisen 2008 var bristfällig och resulterade i att informationen om organisationer blev felaktiga. Inom informationsparadigmet som Shortridge & Smith (2009) framlägger förekom det redovisningsförändringar på grund av att avvikelser kunde identifieras och kan även förklaras innan och efter Finanskrisen 2008 inträffade. Detta gäller även för Covid-19 pandemin då krisen medförde förändringar inom den praktiska redovisningen (Lai et al. 2021). Utifrån den institutionella teorin kan respektive kris förklaras med en extern spänning samt en intern spänning som utgångspunkt. Den externa spänningen berör det som sker inom omgivningen av en organisation vilket bidrar till att förändringar sker skyndsamt (Scott, 2001, s. 202 - 203). Den externa spänningen berör redovisningen inom Covid-19 då det har skett förändringar på kort tid. Eftersom krisen fortfarande är pågående innebär det att redovisningen måste omstruktureras till följd av de förändringar som förekommer i den nya ekonomiska miljön. Dessa förändringar genomförs för att det inte ska förekomma bristfällig information om organisationers ekonomi. Jämförelsevis med Finanskrisen 2008 går det att analysera förändringen genom den interna spänningen. Förändringarna som förekommer efter Finanskrisen 2008 berör IFRS regelverk och är förändringar som har skett under en längre

period. Detta då det är regler som anpassas och förändras samt med tiden kan leda till utvecklingar eller ändringar (Scott, 2001, s. 202 - 203). Efter Finanskrisen 2008 infördes en hel del förändringar i befintliga standarder samt uppkomsten av nya. Standardernas förändring är ett resultat av den externa spänningen då det är befintliga regler som har varit tillgängliga, däremot har det skett en utveckling samt förändring inom dessa. Utifrån den data som har hämtats går detta att bevisa då det fanns bristfällig information inom IFRS regelverk och hur de ska tillämpas under Finanskrisen 2008. Resultatet av detta blev förekomsten av vilseledande information om organisationer.

Detta kan förklaras genom den institutionella logiken som syftar på att organisationer agerar utifrån hur rationella beslut bör tas (Scott, 2014, s. 224). Under Finanskrisen 2008 agerade organisationer utifrån förändringarna inom IFRS standarden då den inte framförde en rättvis förklaring till hur exempelvis verkligt värde ska redovisas. Vilket innebar en otydlighet i standarden. IASB tvingades till att undersöka problemet under en längre period och framföra en förändring inom standarden då detta var en av grunderna till att Finanskrisen 2008 inträffade (Mala & Chand, 2012, s. 22). Jämförelsevis med Covid-19 pandemin går det att identifiera otydligheter inom standarder då det i detta fall rör sig om redovisningsprocessen. De otydligheter som förekommer ligger inte i hur standarden är utformad utan hur denna ska användas i redovisningen. International Financial Reporting Standards Foundation framför information gällande hur standarder bör användas i redovisningen på poster som har påverkats av Covid-19 pandemin. IFRS regelverket ansågs vara otydlig vilket ledde till att förändringar inom IFRS uppkom efter Finanskrisen 2008, däremot existerade dessa utmaningar fortfarande när Covid-19 pandemin inträffade.

Det var många frågor kring huruvida redovisningsstandarder verkligen var till hjälp för redovisningen eller om det var en bakomliggande faktor till att Finanskrisen 2008 inträffade (Mala & Chand, 2012, s. 31). Slutsatsen som drogs var att standarder underlättade redovisningen och tesen kring standarder inom IFRS som bidrog till finanskrisen förkastades. Detta eftersom standarderna förenklar förutsägelser för en eventuell framtida finanskris (Mala & Chand, 2012, s. 22). Utifrån förklaringen av paradigm är detta någonting som förväntas inträffa, då det har skett en förändring inom den ekonomiska miljön vilket innebär att det kan ske redovisningsförändringar (Shortridge & Smith, 2009, s. 17). Under Covid-19 pandemin upplöstes en ny ekonomisk miljö vilket innebär att redovisningen måste tillämpas till det som anses vara det nya "normala" inom finansvärlden. Detta kan förklaras med hjälp av den

institutionella teorins olika nivåer som används för att framföra distinkta analysmetoder för att få djupare förståelse till varför förändringar förekommer (Scott, 2014, s. 106).

Genom att utgå ifrån organisationsnivå går det att förklara agerandet av IASB under Finanskrisen 2008, där de som enskild organisation fick se över deras standard av IFRS. För att omstrukturera den och utveckla standarder som ger en tydligare tolkning på hur den kan användas. Organisationsnivån som används för att förklara detta fenomen utgår från IASB vilket är organisationen som ligger bakom IFRS och där deras regelverk användes av flertalet företag under Finanskrisen 2008. Detta innebar att deras bristfälliga information kring standarden inom IFRS var en bidragande faktor till att Finanskrisen 2008 inträffade (Mala & Chand, 2012, s. 22).

IASB har som organisation förhållit sig till både Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin. Med anledning av att Covid-19 pandemin utgör en humanitär kris innebär det att standarderna inte har påverkat uppkomsten av krisen, utan det utgjordes av en oförutsägbart händelse som inträffade och påverkade världsekonomin. I detta fall ligger oklarheten vid hur finansiella poster ska redovisas till följd av Covid-19 pandemin med hjälp av standarderna.

Redovisningsstandarder har varit till stor hjälp för att utge en rättvis bild av företagets ekonomiska situation. Däremot bevisade Finanskrisen 2008 förekomsten av brister i dessa standarder. Detta går att bevisa genom förekomsten av en mängd förändringar inom IFRS standarder, exempelvis det verkliga värdet (Mala & Chand, 2012, s. 22). Det verkliga värdet (IFRS 13) visa sig var den mest lämpliga metoden för att redovisa information som förekommer inom organisationer. Däremot hade den sina brister då olika standarder bedömde verkligt värde på olika sätt samt var informationen som verkligt värde redovisade inte trovärdig. Det verkliga värdet ändrades till följd av den vaga uppfattningen och tillvägagångssättet den bidrog med, där standarden fick en större betydelse inom IFRS genom att ytterligare nyanseras. Denna standard uppdaterades först år 2011 däremot var det möjligt att tillämpa denna standard år 2013 inom redovisningen. Med hänsyn till Covid 19-pandemin går det att identifiera problem med användningen av hur standarder tillämpas. Trots att IFRS 13 fick en förändring efter Finanskrisen 2008 ansågs standarden otydlig för redovisningsenheter.

Utöver IFRS 13 medförde Finanskrisen 2008 fler förändringar inom ramverket. IFRS 7, 9, 10, 11 och 12 behövde förändras. De märkbara förändringar som har skett till följd av Covid-

19 pandemin är otydligheten gällande hur standarder ska tillämpas. Däremot förekommer det en förändring i IFRS regelverket till följd av Covid-19 pandemin. IFRS 16 justerades till följd av Covid-19 pandemin då ändringar behövde göras för att kunna genomföra rättvisa bedömningar av leaseavtal.

IFRS 9 som berör förväntade kreditförluster var en standard som infördes till följd av Finanskrisen 2008 då IAS 39 inte utgav fullständig information kring hur förväntade kreditförluster ska redovisas. Jämförelsevis med Covid-19 pandemin var IFRS 9 en standard som inte har ändrats inom regelverket däremot råder det otydligheter kring dess användning. Skillnaderna inom IFRS under Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin var att Finanskrisen 2008 införde förväntade kreditförluster för att tidigare informationen var otydlig över hur standarden ska tillämpas inom redovisningen.

5.3 Hanteringen av kriser inom IFRS

Den institutionella teorin förklarar hur den institutionella logiken bör och generellt sett implementeras i lösningar på olika vis, beroende på dess sammanhang. Enligt den institutionella teorin tillhör dessa internationella kriser olika kategorier och kan analyseras utifrån *varying levels of analysis* (Scott, 2014, s.105). I detta sammanhang framhäver den institutionella logiken hur hanteringen inom redovisning av Finanskrisen år 2008 och Covid-19 pandemin har liknande tillvägagångssätt som har tillämpats. Kriserna har olika utgångspunkter i världen; Finanskrisens grund år 2008 är uppkomsten av diverse faktorer som kan sammankopplas till termen ouppmärksamhet gällande varningssignaler. Covid-19 pandemin är i grunden en humanitär kris, med en pandemi som kausalitet till den internationella ekonomin. Båda har i sin helhet en liknande påverkan på världsekonomin, däremot har respektive kris krävt förändringar på olika regelverk inom IFRS, då de berör olika områden inom redovisningen.

Det gemensamma för både Finanskrisen år 2008 och Covid-19 pandemin är deras påverkan på redovisningen i krisens stund. Kriserna utlöste en finansiell instabilitet för banker och låntagare (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRS], 2021). Den nuvarande Covid-19 pandemin resulterade till att en del låntagare har haft svårigheter med att amortera i enlighet med den upplagda avbetalningsplanen (IFRS, 2020). Detta är en konsekvens av hur pandemin har påverkat företag och arbetsgivare, som har tvingats att varsla sina anställda. Den högre arbetslösheten har resulterat till minskad konsumtion som

genererar i minskade intäkter för företagen, som sluter den negativa spiralen till en cirkel. I samband med en internationell kris som Covid-19 pandemin, belyser den institutionella teorin hur pandemin betraktas som externa spänningar. Detta eftersom utomstående faktorer påverkar den internationella ekonomin till den grad att institutioner behöver fatta drastiska beslut i ett försök att minimera det finansiella bakslaget (Scott, 2001, s. 202–203).

Respektive kris har haft en inverkan på den internationella ekonomin ur samtliga avseenden. Deras inverkan har dock i vissa avseenden krävt annorlunda hantering av sin tids kris. Finanskrisen 2008 uppkom på grund av den mänskliga faktorn, som hade kunnat undvikas om det inte vore för de tidigare diffusa regelverk som bidrog till oklarhet och oaktsamhet hos amerikanska banker och investerare (Riksrevisionen, 2012). Den institutionella teorin tydliggör hur både interna och externa spänningar förekommer inom och utanför institutioner, i detta sammanhang hos IASB (Scott, 2001, s. 202–203).

Finanskrisen 2008 medförde externa spänningar som resulterade i drastiska förändringar. För att kunna bemöta utmaningarna hos denna finansiella kris på längre sikt, behövde IASB upprätta tydliga förändringar inom redovisningen med hjälp av IFRS standarder. Detta för att undvika potentiella finansiella kriser med identiska bakomliggande orsaker (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRS], 2021). Förändringarna som har tillämpats inom IFRS faller enligt den institutionella teorin inom kategorin av interna spänningar.

En väsentlig komponent för Finanskrisen 2008 var IFRS 13; värdering till verkligt värde. Standarden ansågs ha en stor påverkan på den ekonomiska bördan på grund av dess oklarhet. Det krävdes en förändring inom ramverket. Förändringar gällande redovisningsmetoden utifrån värdering till verkligt värde verkställdes år 2011, men kunde appliceras i praktiken år 2013. Detta kännetecknar hur de interna spänningar har utvecklats och påverkat de normativa och kulturella aspekter som tidigare har existerat inom IFRS 13 (Scott, 2001, s. 202–203). Verkställandet av värdering till verkligt värde är en förändring inom institutionen som har skett successivt (International Financial Reporting Standards Foundation [IFRS], 2021).

Till skillnad från Finanskrisen 2008, har Covid-19 pandemins påverkan på redovisningen snarare varit oundviklig, på grund av att det är en humanitär kris. Den redovisningsstandard

som har krävt förändringar i samband med Covid-19 pandemin är IFRS 16 som innefattar leasingavtal (IFRS Foundation, 2020).

Förändringar som har tillämpats inom IFRS 16 anses som externa spänningar som uppstod till följd av pandemin, då de drastiska förändringarna genererar i regleringar som sker på grund av utomstående faktorer. Förändringarna inom IFRS 16 bidrog till att uthyrare och hyrestagare fick lättnader och förlängd betalningstid för att minimera den ekonomiska bördan (IFRS Foundation, 2020). De tillfälliga revideringar som har införts inom IFRS 16 syftar på att skapa utrymmet för de individuella och kollektiva aktörerna för att kunna hantera sin ansträngda ekonomi och för att hålla makroekonomin i fortsatt rullning.

Dessa internationella kriser bör inte enbart betraktas som två enskilda kriser som är helt frikopplade från varandra, utan de bör snarare anses som sammankopplade till varandra då båda berör redovisningsförändringar, i synnerhet inom IFRS. Det är i ett för tidigt skede av pandemin för att kunna dra slutsatser kring dess omfattande påverkan på världsekonomin. Däremot finns indikationer som tyder på att konsekvenserna för Covid-19 pandemin inte kommer att vara lika förödande för ekonomin i sin helhet. Redovisningen omfattar inte nödvändigtvis samtliga kryphål som tenderar att drabba ekonomin, däremot de principbaserade redovisningsstandarder som är upprättade av IASB, täcker i större utsträckning de farhågor som kan komma att drabba ekonomin i jämförelse med de utmaningar som Finanskrisen 2008 stod inför.

De väsentliga skillnaderna mellan dessa två internationella kriser är att inom Covid-19 pandemin har det till viss del implementerats förändringar, däremot har detta skett inom befintliga och i stora drag fungerande regelverk. Utmaningen som har uppstått i Covid-19 pandemins fall har varit att informationen gällande redovisningen har varit tillgänglig. Däremot har det tillvägagångssättet varit tydligt nog för att redovisa i enlighet med IASB:s direktiv (IFRS Foundation, 2020). I finanskrisens fall krävdes det dock en form av reformering, med IASB som ledande organisation för konstrueringen av IFRS redovisningsstandarder (IFRS Foundation, 2021).

6. Slutsats & diskussion

6.1 Slutsats

Syftet med denna studie var att bidra med kunskap och förståelse över vilka redovisningsförändringar som har uppstått i IFRS under finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin. För att kunna undersöka detta, skulle tre frågor besvaras för att kunna generera en tydlig slutsats. Studiens tre forskningsfrågor var följande:

- Har redovisningsförändringar skett i IFRS:s konceptuella ramverk under Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin?
- Har kriserna varit grunden till eventuella redovisningsförändringar?
- Har tillvägagångssättet av hanteringen i respektive kriser skiljt sig från varandra? (likheter/skillnader)

Utifrån metodiken i studien och det insamlade materialet har vi kunnat besvara respektive frågor Första frågan berör om det har skett förändringar i IFRS under kriserna. Förutom att det har skett förändringar i IFRS under Finanskrisen 2008, har det även tillförts nya standarder med anledning av krisen. Under Finanskrisen 2008 finns det samband med framställningen av standarderna. Flertalet faktorer till framställningen av nya standarder eller förändringar av dåvarande standarder har varit med anledning till att det fanns brist på *relevant information* i IFRS. Genom att förhålla sig till Shortridge & Smith (2009) framställning om informations paradigmet har vi kunnat identifiera och förstå varför det finns avvikelser i information som var tillgänglig i IFRS under Finanskrisen 2008. I förhållande till Finanskrisen 2008 har Covid-19 pandemin medfört signifikanta förändringar inom IFRS. Det tydligaste är att förändringen i IFRS under Covid-19 pandemin har inte endast varit i form av förändring för standarderna utan även hur processen går till när redovisningen ska utföras. Stor vikt har lagts vid att utöva IFRS normen för att enkelt kunna tillämpa IFRS standarder under Covid-19 pandemin. Anledningen till varför det fokuseras på att tillämpa den nuvarande IFRS standarden istället för att förändra den, har varit för att det finns relevant information i IFRS som kan appliceras under Covid-19 pandemin. Utmaningen har istället varit hur olika redovisningsenheter ska genomföra redovisningen utifrån IFRS standarden. Hartmann, Marton & Andersson Sols (2020) framställer hur tillämpningen av IFRS standarden kan medföra komplikationer för ett land med redan existerande

redovisningsstandard. Detta kan även identifieras i denna studie. Tillämpningen av IFRS standarden är en svår process för redovisningsenheter, särskilt under Covid 19-pandemin. Det blir därmed viktigt att förhålla sig till *IFRS normen* för att underlätta och förstå tillämpningen av ramverket.

Andra frågan berör huruvida kriserna har varit grunden till eventuella redovisningsförändringar. De slutsatser som dras utifrån frågan är att förändringar sker till följd av att det uppstår en ny ekonomisk miljö vilket innebär att världsekonomin måste anpassa sig utifrån den. Exempelvis efter Finanskrisen 2008 fanns det tydliga bevis på att standarder inom IFRS bestod av bristfällig information, vilket innebar att nya standarder infördes samt där befintliga standarder behövdes förändras för att kunna utge rätt information av hur standarden ska tillämpas inom redovisningen. Jämförelsevis med Covid-19 pandemin har redovisningsförändringar uppkommit i form av oklarheten till hur processen av redovisning går till då det är en ny ekonomisk miljö som redovisningsenheter inte har anpassat sig till. Eftersom olikheten berör en finanskris och en humanitär kris går det att identifiera skillnader till varför det har skett förändringar. Utifrån Finanskrisen 2008 dras slutsatsen att IFRS hade en påverkan till varför krisen uppstod då standardernas otydlighet bidrog med felaktig ekonomisk information om företag. Med hänsyn till Covid-19 pandemin var det en kris som bidrog till att världsekonomin hamna i en ny fas av oklarheter. Dessa oklarheter innebar att IFRS visade indikationer på otydligheter inom standarden och hur det ska användas med hänsyn till Covid-19 pandemin. Detta innebar att information om redovisningsprocesser började utges av redovisningsorganisationer för att rätt typ av standard ska tillämpas till följd av Covid-19 pandemin.

Den tredje frågan som har besvarats berör hanteringen av respektive kris. Hanteringen har till viss del skett på liknande vis, då redovisningsstandarder som har implementerats eller reviderats inom IFRS genomförts av IASB. Synen på hanteringen av dessa kriser har därav varit snarlika, trots deras olikheter. Det som skiljer kriser från varandra är de aspekter som har berörts, det vill säga de olika IFRS standarder som har förändrats.

Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin skiljer sig åt i avseendet gällande dess förutsättningar. Trots den oförutsägbara Covid-19 pandemin går det att argumentera för att strukturen för hanteringen av denna kris är mer optimal i jämförelse med finanskrisen 2008,

där strukturen kring redovisningen ansågs mer diffus. De redovisningsförändringar som har tillkommit inom IFRS under Finanskrisen 2008, är ansedda som korrigeringar som ska gälla tills vidare. Däremot är syftet med de redovisningsförändringar som har införts under Covid-19 pandemin tillfälliga, då de underlättar redovisningen under den nuvarande kris.

6.2 Diskussion

Det går däremot att föra en diskussion kring de redovisningsförändringar som har applicerats under Covid-19 pandemin. Förändringarna kan möjligtvis implementeras för fortsatt användning på lång sikt. Förklaringen till detta är att Covid-19 pandemins konsekvenser än idag, är oklara. Det går att dra paralleller till Finanskrisen 2008, där redovisningsförändringar som har implementerats inom IFRS är fortsatt relevanta. I framtiden kan de tillfälliga redovisningsförändringar anses som optimala lösningar till nuvarande samt potentiella utmaningar som kan uppstå inom redovisningen i samband med internationella kriser.

Utmaningen som Covid-19 pandemin har tillfört är den relevanta informationen har funnits tillgänglig, däremot har inte direktiven gällande arbetsmetoden varit tydlig nog. Orsaken till den otydliga redovisningen grundar sig nog att utmaningen under denna tidsperiod har varit unik, i förhållande till tidigare kriser. IFRS regelverk bör inte anses som otillräcklig för sin tidsperiod, då de principbaserade standarderna har som syfte att vara tillräckligt omfattande för dagens redovisning. Däremot går det att hävda att varje enskild kris är unik, då en kris medför förändringar i den ekonomiska omgivningen. Detta kommer att resultera i ofullständig information och otydliga direktiv inom IFRS standarderna.

Utmaningen som verkar vara ofrånkomlig inom redovisningens finansiella värld är att kunna undvika och förutspå kommande kriser. Förklaringen till att framtida kriser är oundvikliga, grundar sig i att ekonomin står inför ständiga förändringar. Utvecklingen som sker inom den finansiella aspekten bidrar till att de befintliga regelverken som anses vara tillräckligt omfattande för kriser i dess aktuella stund, blir bristfälliga i förhållande till dessa förändringar. Paralleller går att dra mellan Finanskrisen 2008 och Covid-19 pandemin, då IFRS regelverket har upprättats sedan Finanskrisen 2008. IFRS har däremot fortfarande inte varit tillräcklig för att kunna förebygga Covid-19 pandemins ekonomiska utmaningar. Det går att diskutera förutsättningarna för det förebyggande arbetet, som ska generera i undvikandet av framtida finansiella utmaningar. Detta är ogenomförbar så länge världsekonomin står inför

en fortsatt utveckling. I samband med förändringar som bidrar till ekonomins utveckling, kan det även uppstå nya utmaningar som kan utlösa ekonomiska konsekvenser. Dessa konsekvenser kan medföra en utveckling inom IFRS standarder då den nya ekonomiska situationen bidrar till att information om redovisningen blir bristfällig.

7. Sammanfattning & förslag på vidare studier

I det avslutande kapitlet för studien presenteras en sammanfattning och förslag på vidare studier som omfattar redovisningsförändringar, IFRS och kriser.

7.1 Sammanfattning

Utgångspunkten som denna studie har framfört är att det finns lite förståelse och kunskap över hur IFRS standarden förhåller sig till internationella kriser samt hur redovisningsförändringar uppstår i samband med kriser. Sedan beslutet från EU:s organ, att samtliga börsnoterade företag skulle tillämpa IFRS i sin koncernredovisning har det uppstått två internationella kriser: Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin. Detta medförde stora komplikationer för utformningen av IFRS standarder och tillämpningen av regelverket med anledning kriserna. För att kunna besvara huruvida IFRS har påverkats av respektive kriser samt vilka likheter- och skillnader som går att identifiera, har denna studie tillämpat en kvalitativ forskningsstrategi genom insamling av material i form av rapporter och artiklar från IASB:s officiella hemsida och Riksrevisionen. Genom den tidigare forskningen och den institutionella teorin, kunde ett tydligt förhållningssätt av IFRS och kriserna formas i analysen. Den tidigare forskningen anmärker hur processen av redovisningsförändringar sker och hur redovisningen utgör en viktig roll under Finanskrisen 2008 och Covid 19-pandemin. Den institutionella teorin bidrog till att förstå hur institutioner påverkas av dess omgivning och hur sociala fenomen ger upphov till förändringar genom interna och externa spänningar. Slutsatsen av denna studie är att IFRS standarden och dess roll utgör en väsentlig aspekt om hanteringen av krisernas ekonomiska konsekvenser. Redovisningsförändringar som har uppstått inom IFRS under samma tidsperiod som kriserna, har en sammankoppling till varandra. Trots de förändringarna som uppstod i regelverket, utgörs det även redovisningsförändringar inom IFRS i det praktiska. Att tillämpa IFRS normen är en viktig komponent för redovisningen under Covid-19 pandemin. Avslutningsvis går det att finna ett samband i studien, mellan IFRS och de redovisningsförändringar som har uppstått i relation till internationella kriser.

7.2 Förslag till vidare studier

Vårt förslag till vidare studier är att det bör genomföras intervjuer hos företag och redovisningsbyråer, som tillämpar IFRS regelverk inom sin verksamhet. Ett genomförande av intervjuer möjliggör ett ytterligare perspektiv gällande inhämtning av information, då det inhämtade materialet i samband med intervjuer kan tillkomma med ytterligare relevant data. Vid intervjuerna är det viktigt att frågorna som ställs har en koppling till kriserna som denna studie framför. Urvalet av intervjuade bör bestå av revisorer eller redovisningsbyråer som har erfarenhet av IFRS under respektive kris. Vid vidare studier kan det vara bra att ta hänsyn till att utföra studien efter Covid-19 pandemins slut för att få fram konkreta exempel på hur det har skiljt sig åt mellan respektive kris. Detta ger en större inblick på hur olika aktörer inom segmentet av redovisning kan påverkas av kriser och de redovisningsförändringar som uppstår inom IFRS. Denna studie kan därmed användas som ett verktyg för att kunna angripa praktiska utmaningar som tillkommer. Vidare går det även för framtida studier att fokusera mer på hur olika branscher kan påverkas av kriser. Detta ger ett upphov till att studera diverse segment inom den ekonomiska marknaden som drabbas under kriser. Det blir därmed viktigt att öka vetskapen gällande sambandet mellan redovisning samt kriser och dess kontext, framförallt inom IFRS.

Källförteckning

Artsberg, K. (2005). *Redovisningsteori- policy och- praxis*. 2 uppl., Stockholm: Liber AB.

Bell, E. & Bryman, A (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 3 uppl., Stockholm: Liber AB.

Bezemer, D. (2010). Understanding financial crisis through accounting models. *Accounting, Organizations and Society*, 35(7), ss. 676-688. doi: 10.1016/j.aos.2010.07.002

Carlsson, P. (2009). *Finanskrisen 2008/2009 - vad händer sedan?* Kandidatuppsats, Fastighetsvetenskap. Lund: Lunds Tekniska Högskola.
https://www.lth.se/fileadmin/fastighetsvetenskap/Ingemar/c-uppsats_Patrik_Carlsson.pdf

Deloitte (2020). *Accounting considerations related to the Coronavirus 2019 Disease*. New York: Deloitte. <https://www2.deloitte.com/mt/en/pages/audit/articles/mt-ifrs-in-focus-covid-19-accounting-considerations.html>

Ekonomifakta (2021). *Läget i ekonomin*. Stockholm: Ekonomifakta.
<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/coronakrisen/>

Fejes, A. & Thornberg, R. (2019). *Handbok i kvalitativ analys*. 3 uppl., Stockholm: Liber AB.

Folkhälsomyndigheten (2021). *Om viruset och sjukdomen*. Stockholm: Folkhälsomyndigheten. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/om-sjukdomen-och-smittspridning/om-viruset-och-sjukdomen/>

Hartmann, B., Marton, J., Andersson Sols, J. (2020). IFRS in National Regulatory Space: Insights from Sweden. *Accounting in Europe*, 17(3), ss. 367–387. doi: 10.1080/17449480.2020.1824073

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRS) (2020). *Applying IFRS Standards in 2020 - impact of covid-19*. London: IFRS.

<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/news/2020/inbrief-covid19-oct2020.pdf>

International Accounting Standards Board Foundation (2009). *Attachment B: A comprehensive overview of measures undertaken by the IASC Foundation and the IASB responding to the recommendations of the Financial Crisis Advisory Group (with additional notes on measures undertaken by the FASB)*. London: IASB

<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/groups/fcag/overview-of-measures-fcag.pdf>

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRSF) (2021). *Financial Crisis Advisory Group*. London: IFRS. <https://www.ifrs.org/groups/financial-crisis-advisory-group/#about>

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRSF) (2021). *IFRS Foundation Annual Report 2020*. London: IFRS. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/about-us/funding/2020/IFRS-Annual-Report-2020.pdf>

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRSF) (2020). *IFRS 9 and covid-19*. London: IFRS. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/ifrs-9/ifrs-9-ecl-and-coronavirus.pdf>

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRSF) (2020). *IFRS 16 and covid-19*. London: IFRS. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/ifrs-16/ifrs-16-rent-concession-educational-material.pdf>

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRSF) (2021). *IFRS 16 and covid-19*. London: IFRS. <https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/2021/ifrs-16-and-covid-19/#about>

International Financial Accounting Standards Foundation (2021). *IFRS 9*. London: IASB. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/publications/pdf-standards/english/2021/issued/part-a/ifrs-9-financial-instruments.pdf>

International Accounting Standards Board Foundation (2009). *Report of the Financial Crisis Advisory Group*. London: IASB. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/groups/fcag/report-of-the-fcag.pdf>

International Financial Accounting Standards Foundation (IFRSF) (2018). *Speech: Are we ready for the next crisis?*. London: IFRS. <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2018/12/speech-are-we-ready-for-the-next-crisis/>

Investopedia (2021). *Accounting Change*.
<https://www.investopedia.com/terms/a/accounting-change.asp> [2021-11-10]

Jonung, L. (2019). *Ekonomiska kriser och krisberedskap i Sverige*. Lund: Lunds Universitet. https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/68890342/2019_1_policypaper.pdf

Kober, R. & Thambar, P, J. (2021). Coping with COVID-19: the role of accounting in shaping charities' financial resilience. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 34(6), ss. 1416–1429. doi: 10.1108/AAAJ-09-2020-4919

Leoni, G., Lai, A., Stacchezzini, R., Steccolini, I., Brammer, S., Linnenluecke, M. & Istemi Demirag. (2021). Accounting, management and accountability in times of crisis: lessons from the COVID-19 pandemic. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 34(6), ss. 1305–1319. doi:10.1108/AAAJ-05-2021-5279

Lunds Universitet (2020). *Corona krisen och Sveriges ekonomi: ett drama i tre akter*. Lund: Lunds Universitet <https://www.ehl.lu.se/nyheter/coronakrisen-och-sveriges-ekonomi-ett-drama-i-tre-akter>

Mala, R., Chand, P. (2012). Effect of the global financial crisis on accounting convergence. *Accounting and Finance*, 52, ss. 21–46. doi: 10.1111/j.1467-629X.2011.00418.x

Marténg, C. (2020). Nyheter inför bokslutet 2020 - så har pandemin påverkat redovisningen. *Tidningen Resultat*, 19 november. <https://www.tidningenresultat.se/nyheter-infor-bokslutet-2020-sa-har-pandemin-paverkat-redovisningen/>

Marton, J. (2018). Finns det lugna perioder i IFRS?. *Tidningen Balans*, 20 november. <https://tidningenbalans.se/artikel/finns-det-lugna-perioder-i-ifrs>

Marton, J. (2020). Ett stökigt IFRS-decennium är över. *Tidningen Balans*, 12 februari. <https://tidningenbalans.se/artikel/ett-stokigt-ifrs-decennium-ar-over>

Marton, J., Lundqvist, P., Pettersson, A-K (2018). *IFRS- I teori & praktik*. 6 uppl., Stockholm: Sanoma Utbildning.

OECD (2021). *COVID-19 emergency government support and ensuring a level playing field on the road to recovery*. Paris: OECD <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-emergency-government-support-and-ensuring-a-level-playing-field-on-the-road-to-recovery-1e5a04de/>

Olsen, L. & Welrich, T. (2010). IFRS and the financial crisis. *The Journal of Corporate Accounting & Finance*, 21(6), ss. 41-45. doi: 10.1002/jcaf.20625

Regeringen (2020). *Ekonomiska bedömningar av Coronaviruset* [pressmeddelande], 4 mars
Finansdepartementet 2021. *Omställningsstöd mars 2020 till september 2021*. Stockholm: Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-arbete-med-coronapandemin/foretag/omstallningsstod/>

Riksrevisionen (2012). *Riksrevisionens redogörelse för riksrevisorernas årliga rapport 2012*. Stockholm: Riksdagen. <https://data.riksdagen.se/fil/7A9471F2-6648-4DFC-A9DF-60987C96373A>

Riksrevisionen (2020). *Om Riksrevisionen*. <https://www.riksrevisionen.se/om-riksrevisionen.html>

Scott, S. (2001). *Institutions and Organizations*. 2 uppl., Kalifornien: Sage Publications.

Scott, S. (2014). *Institutions and Organizations – Ideas, Interests, and Identities*. 4 uppl., Kalifornien: Sage Publications.

Shimamoto, K. & Takeda, F. (2020). IFRS Adoption and Accounting Conservatism of Japanese Firms with Governance System Transition. *International Advances in Economic Research*, 26, ss. 161-173. doi: 10.1007/s11294-020-09788-y

Shortridge, R., Smith, P. (2009). Understanding the changes in accounting thought. *Research in Accounting Regulation*, 21(1), ss. 11–18. doi: 10.1016/j.racreg.2008.11.01

Statistiska Centralbyrån [SCB] (2020). *Statens finanser under press av stödmiljarder*. Örebro: Statistiska Centralbyrån. <https://www.scb.se/hitta-statistik/redaktionellt/statens-finanser-under-press-av-stodmiljarder/>